THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXX Kaina 35 c. PENKTADIENIS – FRIDAY, LIEPA – JYLY 21, 1989 Nr. 141

LKB Kronika, Nr. 80

(Tęsinys)

Eina nuo 1972 metų,
Perskaitęs duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Žinios iš vyskupijų

Kaunas. 1987 m. buvo pradėtas statyti Kauno miesto Požėlos rajono partijos komiteto administracinis priestatas, užstojantis nuo 1949 m. bedieviškos valdžios uždarytą Šv. Gertrūdos bažnyčią. Nepaisant paskirų visuomenės atstovų protestų, statyba buvo vykdoma sparčiais tempais. Ginti Šv. Gertrūdos bažnyčią įsijungė LPS Kauno iniciatyvinė grupė. Savo poziciją iniciatyvinė grupė išdėstė atvirame laiške Kauno m. vykdomojo komiteto pirmininkui Staškūnui. Šis raštas buvo viešai perskaitytas protesto akcijos metu birželio 25 d. prie miesto vykdomojo komiteto pastato. Iš miesto valdžios buvo pareikalauta pasiaiškinti dėl neteisėtos statybos ir visiško visuomenės nuomonės ignoravimo.

Pirmininko Stasiūno pasiaiškinimas ir argumentai nuskambėjo neįtikinamai. Miesto valdžia ieškojo kompromiso – tolimesnę statybą sustabdė ir bandė išsaugoti tai, kas jau pastatyta. Liepos mėnesio antroje pusėje Kauno iniciatyvinę grupę pasiekė žinios, kad į statybos aikštelę vėl pradėtos vežti statybinės medžiagos. Sąjūdiečiai pasiuntė protesto telegramas Ministrų Tarybai ir miesto Vykdomajam komitetui. Statyba nebuvo atnaujinta. Rugpjūčio mėnesį Kauno miesto architektai buvo įpareigoti iki spalio 1 d. paruošti naują projektą, kuriame būtų nurodyta išgriauti pradėtą statyti pastatą ir sutvarkyti aplinką.

Rugpjūčio mėnesio pradžioje Šv. Gertrūdos bažnyčioje buvo įvykdytos kelios provokacijos: išlaužtos durys, išmėtyti archeologų įrankiai bei palaidotų žmonių kaulai. Nežinomi asmenys du kartus bandė sukelti gaisrą. Atsakydami į tai, Kauno miesto Persitvarkymo sąjūdžio nariai keletą parų neatsitraukdami saugojo Šv. Gertrūdos bažnyčią. Ir tik tuomet, kai miesto vidaus reikalų skyrius užtikrino, kad provokacijos daugiau nesikartos, garantavo bažnyčios apsaugą, budėjimas buvo nutrauktas.

Šv. Gertrūdos bažnyčios tolimesnis likimas kol kas nėra galutinai aiškus.

Žmonių minia prie Baltijos asamblėjos rūmų, kuriuose vyko Estijos, Latvijos ir Lietuvos atstovų suvažiavimas Taline, kur buvo nutarta, kad visos trys Baltijos valstybės suderintoje veikloje kovos už pilną nepriklausomybę savo kraštams

Nuotrauka SIA – **Andriaus Petrulevičiaus**

KGB apie demokratinius principus

Maskva. – Gorbačiovo glasnost politika iki šiol nelietė KGB milžiniško aparato. Tačiau praėjuso penktadienio vyriausybės laikraštyje „Izvestia" KGB vadas Vladimiras A. Kriučkovas pirmame puslapyje rašo, jog jų „veikla nebebus tokia slapta ir nežinoma, kaip kad buvo iki šiolei".

Nesileisdamas į detales, Kriučkovas pažadėjo informuoti visuomenę „visais" didžiaisiais ir svarbiausiais klausimais, kuriuos mes atliksime". Jei tai bus daroma, tai bus pirmas žvilgsnis į KGB operacijas, kuri tvarko užsienio ir vidaus saugumo veiklą per milžinišką uniformuotų ir visiškai slaptų agentų darbą. Jie stebi visą Sovietų gyvenimą ne tik pačioje sąjungoje, bet renka žinias ir viso pasaulio sostinėse.

Čekos tęsinys

New York Times primena, kad KGB yra sumoderninta čekos pasekėja arba kontrarevoliucinė policija, kurią įsteigė pirmieji bolševikai. Ji vykdė valstybės terorą Stalino laikais. Tik paskutiniu metu pradėta susilaikyti savo veikloje nuo kraujo praliejimo veiksmų, pereinant daugiau į biurokratizmą. KGB įstaigos yra išplėstos visame Sovietų krašte. Šiuo metu esančios daugiau kontroliuojamos vyriausybės negu kad buvo iki 1953 m., kai Stalinas mirė ir kai Lavrenti Berija, tada Saugumo tarnybos vadas, buvo nužudytas.

Agentų perauklėjimas

Kalbėdamas apie KGB veiklą, Kriučkovas sako, jog „bus daug sunkumų, nes reikės perauklėti ir išauginti naują personalą, kuris suprastų visuomenės demokratizacijos principus, kurie vykdomi mūsų krašte".

Žmonės mažai težino apie KGB, bet manoma, kad šiai slaptai organizacijai priklauso pusė milijono žmonių, įskaitant 90,000 karininkų ir daugiau kaip 200,000 pasienių sargybinių. Jai priklauso saugumo daliniai, įskaitant ir Kremliaus elitinę grupę.

„Paprastai kalbant, mes turime išmokti dirbti naujose sąlygose", sako KGB vadas savo pasikalbėjime. Kiekvienais metais iš užsienio kraštų yra įsakoma išvykti maždaug 15 agentų, kurie sostinėse renka žinias. Bet tikslas ir naujose sąlygose yra tas pats – aprūpinti vyriausybę profesionališkai paruoštomis žiniomis. Kriučkovas sako, kad jo tarnautojai dabar turės dirbti įstatymo ribose.

Lietuviai krepšininkai pasaulyje

Vilnius. Lietuvoje „Komjaunimo Tiesa" liepos 4 d. praneša, jog naująjį krepšinio sezoną tiek Kauno „Žalgiris", tiek Vilniaus „Statyba" pradės be savo iškiliųjų žaidėjų. **Rimas Kurtinaitis** žais Hageno klube, kuris jam mokės 150,000 markių. Jis ten žais 2 metus. Jo dukra Laura mokinsis Vasario 16-sios gimnazijoje. **Valdas Chomičius** žais „Forum Valdolido" ekipoje, Ispanijoje. Jo sutarties suma – 75,000 dolerių. Klubo vadovybė sutiko jį išleisti į oficialius žaidimus, kai teks ginti Sovietų Sąjungos garbę. **Arvydas Sabonis** pasakojo spaudai, kad jam neduoda ramybės Portlando krepšinio vadovybė, bet jis šiuo metu pasirinko „Forum Valodolido" rinktinę ir joje žais kartu su V. Chomičiumi. Ten jam būsią laiko ir toliau gydytis. Zagrebe jis nejautė malonumo žaisti. „Prisipažinsiu, gėda net pačiam, kaip atrodžiau per Europos vyrų krepšinio čempionatą". Ispanai jam mokės 800,000 dol. **Šarūnas Marčiulionis** žais San Francisco profesinėje krepšinio rinktinėje. Čia jis nori žaisti 3 metus, bet „Statyba" norėtų, kad tik dvejus.

Landsbergis Jungtinių Tautų pasiuntinybėse

III.

1939 m. paktas — kriminalinis aktas

New Yorkas. – *(Baigiame spausdinti reportažą apie Landsbergio vizitą New Yorke).*

Sąjūdžio seimo tarybos pirmininkas taip pat susitiko su privačios amerikiečių žmogaus teisių organizacijos „Helsinki Watch" nariais. Pietuose ir pokalbyje dalyvavo 25 įvairių profesijų asmenys, atstovaujantys miesto elitą, pvz. buvęs JAV laivyno admirolas, Soros fondo pareigūnas, Metropolitan muziejaus atstovė, Taikos ir laisvės organizacijos vedėja.

Savo įžanginiame žodyje, kuriame nemažai dėmesio skyrė lietuvių kareivių persekiojimui tarybinėje armijoje, Sąjūdžio pirmininkas pareiškė, kad pasikeitimai Lietuvoje, įskaitant Bažnyčios laimėjimus, labai svarbūs, bet palyginant su demokratinėmis šalimis dar nesą kuo didžiuotis. Jis pabrėžė, kad JAV Helsinkio grupė turėtų įsidėmėti, jog kova už individo teises glaudžiai siejasi su tautos teisėmis. Čia iškilo klausimas ar Helsinkio Federacija nenorėtų priimti Lietuvos Helsinkio grupę pilnateise nare. Šiuo metu Helsinkio Federacija laikosi nuostato, kad tik viena organizacija gali atstovauti visai šaliai; atseit, ji pripažįsta tik Maskvos Helsinkio grupę. Landsbergis ragino savo pašnekovus pasistengti, kad Lietuvos Helsinkio grupei būtų suteiktos lygios teisės su kitomis grupėmis. Amerikiečių atstovai sutiko, kad tai esąs „rimtas argumentas".

Jungtinėse Tautose

Kaip Sąjūdžio pirmininkas vertina neseniai užsibaigusį Liaudies deputatų kongresą, klausė vienas iš Helsinki Watch direktorių? Kuri šio Kongreso interpretacija jam artimesnė – Gorbačiovo optimistiškoji ar Sacharovo pesimistiškoji? Landsbergis atsakė, kad jis labiau sutinka su Sacharovu. Kongresas teoretiškai turėtų būti aukščiausias sprendžiamas organas, bet patys deputatai to bijo – kalbėjo jis.

Lydimas PLB vicepirmininko Algimanto Gurecko, adv. William Hough III, Batuno atstovės estės Sirje Ainso, Sąjūdžio seimo tarybos pirmininkas aplankė tris pasiuntinybes prie Jungtinių Tautų. Įvyko susitikimai su Didžiosios Britanijos pirmuoju sekretorium Martin Raven, Vakarų Vokietijos pasiuntinybės patarėju Rudolf Schmidt ir švedų ambasadorium Stromholm. Batunas kiekvienam įteikė Taline įvykusios Baltų asamblėjos dokumentus. Landsbergis susitikimuose su Jungtinių Tautų diplomatais palietė eilę klausimų, jų tarpe: gamtos taršą, atominių jėgainių patikimumą, demilitarizaciją, tiesioginius prekybinius ir ekonominio bendradarbiavimo ryšius, ir pan. Nušvietė Sąjūdžio apimtį, platų jam visuomeninį pritarimą, bei lietuvių tautos aspiracijas.

Paklaustas apie Moltovo-Ribbentropo pakto anuliavimą, Rudolf Schmidt pareiškė, kad Vakarų Vokietija niekad nepripažino šį paktą juridiškai galiojančiu ir kad jo vyriausybė jį laiko kriminaliniu aktu.

Ir su saviškiais

New Yorke buvo taip pat surengtas susitikimas su vietos lietuviais, kuriame dalyvavo apie 300 lietuvių. Lietuviškame centre, Kultūros Židinyje, prof. Landsbergis palankiai nuteikė New Yorko lietuvius savo intelektu, demokratiškumu ir taktu.

Liepos 8 d. prof. Landsbergis su žmona išvyko į Chicagą, kur susitiko su lietuvių visuomene ir turėjo susitikimą su vienu iš pagrindinių Chicagos laikraščių – „Chicago Tribune" bei radijo pokalbį su gana plačiai klausoma apžvalgininke Sandra Gejer.

– **Kinijos** komunistų vyriausybė pranešė, jog industrinių septynių valstybių viršūnių konferencijos Paryžiuje pareiškimas, kad sustabdytų persekiojimą už demokratiją kovojančių žmonių, yra grynas ir žymus kišimasis į kitos valstybės vidaus reikalus. Niekas neturįs teisės pasakyti kinams, ką jie turi daryti savo valstybės viduje.

TRUMPAI IŠ VISUR

– **Sioux City,** Iowos valstijoje, beskrisdamas sugedo keleivinis lėktuvas, ir kai bandė nusileisti, užsidegė ir su 290 žmonių nukrito. Tik stebuklingu būdu išliko 186 gyvi žmonės iš keliskart apsivertusio lėktuvo išlindę pro plyšį. Pranešama, kad žuvusių gali būti apie 150 žmonių. Gyvi išliko ir visi 11 įgulos narių. Daugelis išlikusiųjų sako, kad „Dievas padarė tą plyšį lėktuve, kad galėtume pabėgti nuo mirties".

– **Lenkijoje** tik vieno balso persvara naujuoju krašto prezidentu buvo išrinktas gen. W. Jaruzelskis. „Aš noriu būti susitarimo ir tautinio susitaikinimo prezidentu, nežiūrint tų, kurie balsavo prieš mane", pasakė savo kalboje. „Aš tarnausiu tautai. Aš tarnausiu tėvynei, kuri nežuvo, kuri yra dabar ir bus ateityje". 270 parlamentarų balsavo už Jaruzelskį, 233 prieš jį, 34 susilaikė. Buvo nustatyta pradžioje, kad kandidatas turi surinkti 269 balsus, bet po debatų ir Solidarumo narių reikalavimo, buvo nutarta, kad kandidatas privalo gauti 270 balsų.

– **Varšuvoje** Seimo pirm. Mikolaj Kozakiewicz paskelbė „Pilietis Wojciech Jaruzelski gavo reikalingą skaičių balsų ir Tautinės asamblėjos yra išrinktas Lenkijos Liaudies respublikos prezidentu".

– **Solidarumo** vadas Lech Walesa tuoj pasveikino naująjį Lenkijos prezidentą Jaruzelskį, bet ir pastebėjo, kad kituose rinkimuose krašto prezidentas turi būti renkamas visų žmonių balsvimu.

– **Ukrainoje** angliakasių streikas plečiasi – šiuo mtu nebedirba 58 kasyklų darbininkai. Iš viso Sovietų Sąjungoje jau streikuoja daugiau kaip 200 anglių kasyklų.

– **Šveicarijos** vyriausybė išdavė Amerikai Adnan Kashoggi, turtingą Saudi ginklų pirklį, kuris padėjo buvusiam Filipinų prezidentui Marcos neteisingai išvežti milijonus dolerių iš krašto.

– **Washingtone** Gynybos departamento sekr. Dick Cheney pasmerkė Busho administracijos nutarimą parduoti kompiuterius Sovietų blokui.

Nepaprasta komunistų Centro Komiteto sesija

Gorbačiovui Baltijos frontai konstruktyvūs

Maskva. – Kai Sovietų Sąjungoje vyksta streikai ir tautiniai neramumai, prez. M. Gorbačiovas šį antradienį sukvietė specialią Komunistų partijos Centro komiteto sesiją ir pasakė aštrią kalbą, kad partija krašte pasilieka užpakalyje vykstančių dalykų.

Gorbačiovas, kuris susilaukia didelio spaudimo iš gyventojų, kad nusibodo pažadai ir nėra tų reformų vaisių, kritikavo partiją ir ypač verslo unijas, kurios persitvarkančios per daug lėtai. Jo pastabos buvo tuoj atspausdintos ir „Tasso" agentūros paskleistos. Atsiliepdamas į angliakasių streiką vakariniame Sibire ir Dono baseino regione Ukrainoje, Gorbačiovas pasakė, kad „unijos neatlieka savo funkcijų ir neapsaugoja dirbančių žmonių interesų".

Norėdamas radikalių reformų, Gorbačiovas jau seniai aiškino, kad didžiulis partijos aparatas dažnai yra kliūtis toms reformoms. Bet šioje sesijoje jis atmetė reikalavimą sukviesti specialią partijos Kongreso sesiją, kad būtų panaikintas dabartinis penkmečio ekonominis planas ir rekomendavo, kad Kongresas rinktųsi tik 1990 metų rudenį kaip yra nustatyta.

Savistovumas partijoms

Jis taip pat patarė, kad Komjaunimo organizacija radikaliai persitvarkytų. Tūkstančiai jaunų žmonių išstoję iš Komjaunimo ir prisidėję prie augančių nepriklausomų politinių grupių. „Washington Post" užsienio žinių reporterio pranešimu, Gorbačiovas, vadinamas „neformalias" organizacijas, kaip Liaudies frontus Baltijos valstybėse, pavadino „absoliučioje daugumoje konstruktyviomis", tačiau pridėjo, kad „mes negalime toleruoti destruktyvių elementų su antisocialistiniu nusistatymu".

Nežiūrint Gorbačiovo pastangų išstumti senuosius partijos narius į poilsį, Centro komitetas vis tebesilaiko konservatyviųjų pažiūrų. Gorbačiovas čia pasakė, jog partija turi leisti didesnį savistovumą Komunistų partijoms visose 15 respublikų bei vietinėms partijos organizacijoms. Lietuvoje, pavyzdžiui, partija planuoja šį rudenį paskelbti atsiskyrimą nuo Maskvos partijos aparato, kaip pranešama iš Maskvos.

Pakeitimai dar nebaigti

Gorbačiovas dar pasakė, jog partijai reikalingas „naujas aparatas", kuris galėtų tarnauti naujam išrinktajam Kongresui. Korespondentai primena, kad neseniai pats Gorbačiovas buvo nuvykęs į Leningradą ir ten pakeitė partijos sekretorių. Sesijoje suprasta, kad jis dar nėra baigęs tvarkyti aukštųjų pareigūnų pakeitimų. Jis taip pat pareiškė, kad partija privalo pagreitinti reformas ypač tose srityse, kur nesiseka ekonomiškai. „Visuomenėje didėjančių įtempimų šaknys glūdi ekonomijoje", kalbėjo Gorbačiovas, „o čia, Komitete, partija privalo surasti būdą, kaip išbristi iš dabartinės situacijos".

Raginimas JAV prezidentui

New Yorkas. – Washingtone esanti Heritage Foundation išleido studiją, kurioje ragina prez. Bushą, kad nerusų tautų reikalas būtų iškeltas Sovietų vyriausybės nariams, kai su ja yra vedami pasitarimai.

„New York City Tribune" laikraštis rašo, kad šis tautybių klausimas, kurios siekia nepriklausomybės, turėtų būti pagrindiniu klausimu Amerikos delegacijoms, nes tai priklauso žmogaus teisių klausimui. Maskvos nusistatymas tuo atveju yra nepateisinamas, jei Sovietų Sąjunga nori ekonominio bendradarbiavimo su amerikiečiais. Minėta studija ragina JAV vyriausybę įvairių tautybių sąjūdžius laikyti laisvės kovotojais, nes jų tikslas yra ekonominė ir politinė nepriklausomybė. Sovietų respublikų sąjūdžiai yra išimtinai provakarietiškai nusistatę, tad amerikiečių vyriausybė privalo jiems padėti. Heritage Foundation direktorius dr. Leon Aron sako, jog visos kolonijinės imperijos jau žlugo. Liko tik vieni sovietai. Amerika turi savo įtaką panaudoti, kad ir ši paskutinė kolonijinė valstybė pranyktų iš moderniško pasaulio žemėlapio.

Savieji nepriglaudė, lietuviai priėmė

Vilnius. – Birželio mėnesio paskutinį savaitgalį Profsąjungų kultūros rūmuose įvyko Baltarusijos Liaudies Fronto steigiamasis suvažiavimas.

Suvažiavime dalyvavo maždaug 500 delegatų, kurie atstovavo 200,000 narių, gyvenančių ne tik Baltarusijoje, bet ir kitur. Baltarusių tautos atgimimas pradėjo įgauti tam tikrą formą. Gaila, kad šiuo metu nėra sutarimo tarp Baltarusijos komunistinės valdžios ir jų Liaudies fronto: jau pats faktas, kad jie negalėjo šio steigiamojo suvažiavimo turėti savo krašte, nors į valstybinę įstaigą kreipėsi 4 liaudies delegatai, parodo tebesančias stalinizmo jėgas. Lietuvos komunistų vyriausybė leido savo kaimynams Vilniuje tokį suvažiavimą pravesti. Delegatai labai dėkojo lietuviams už leidimą susirinkti. Baltarusių tautos atgimimas vyko Černobylio radiacijos padarinių ženkle – Mogiliovo ir Gomelio apylinkėse dar ilgai nebūsią galima valgyti ten išaugintų žemės ūkio produktų. Maždaug tik 22% Minsko merginų esančios nepaliestos radiacijos, sveikos. Suvažiavimas priėmė daug reikšmingų nutarimų – Baltarusija keliasi naujam gyvenimui.

KALENDORIUS

Liepos 21 d.: Danielius, Lionginas, Praksėda, Lasota, Rimvydas.

Liepos 22 d.: Marija Magdalena, Platonas, Akstė, Dalius, Mantilė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:33, leidžiasi 8:20.
Temperatūra dieną 81 l., naktį 62 l.

SPORTO APŽVALGA

V. CHOMIČIUS PAKELIUI Į ISPANIJĄ

Girdėti gandai ir spėliojimai pasitvirtino: Valdemaras Chomičius liepos 6 d. pasirašė sutartį su Ispanijos Valladolido klubu „Forum Filatletico" ir rugpjūčio 10 d. jau turi būti pirmai treniruotei.

Pradėdamas šį naują savo gyvenimo tarpsnį, Valdas ir jo žmona Diana dar spėjo apsilankyti ir JAV-se. Praėjusią savaitę jis viešėjo dr. Algio ir Teresės Lesniauskų rezidencijoje, Palatine miestelyje, netoli Chicagos. Čia ir teko su juo praleisti porą valandų, diskutuojant Lietuvos krepšinio problemas, jo pergyvenimus ir netolimą ateitį.

Lietuvos krepšinio pažiba

Valdemaras Chomičius savo pavarde ir nuotraukomis per paskutinį dešimtmetį puošdamas viso pasaulio laikraščių sporto skyrius, nuo Japonijos ir Australijos per visą Europą ir JAV-bes iki pat Kolumbijos ir Argentinos, garsino Lietuvos vardą. Jis yra Lietuvos krepšinio pažiba, Kauno „Žalgirio" ir Sovietų Sąjungos rinktinės kapitonas, žaidimo lyderis, pavyzdys, pasižymys kovos dvasia, ryžtingumu, veržlumu, geru gynimu ir pagaliau 50% taiklumu. Jis darbštus, patikimas, nemėgsta skųstis nei girtis, laisvalaikiais mėgsta teatrą ir muziką. Gimęs 1959 m. Kaune, 188 cm ūgio, vedęs Dianą, turi dvi dukras — Aistą 6 m. amžiaus, Rasą 2 m. Yra baigęs Kauno Kūno Kultūros institutą. Jaunystėje mėgo lengvąją atletiką, plaukimą ir boksą, tik vėliau atrado savo talentą krepšinyje. 1978 metais buvo pakviestas į „Žalgirį", kurį tuo metu treniravo Stepas Būtautas; paskutinius 6 metus buvo „Žalgirio" kapitonas. Sovietų rinktinėn Gomelskis ji pakvietė 1979 metais ir paskutinius 4 metus jis buvo tos rinktinės kapitonas. Tik A. Sabonis jam prilygsta savo laimėtais titulais. Jis gali didžiuotis su „Žalgiriu" laimėjęs tarptautinės taurės varžybas Argentinoje, du kartus vicemeisterio titulą Europos taurės varžybose ir 3 kartus Sovietų Sąjungos meisterio titulą. Su Sovietų rinktine jis yra 1979, 81 ir 87 metų Europos meisteris, 1982 m. pasaulio čempionas, o 1986 m. — antrą vietą, universiados laimėtojas Japonijoje ir pagaliau aukso medalio laimėtojas Seoulo olimpiadoje po sensaciškos pergalės prieš JAV-ių rinktinę.

Lietuvos krepšinio krizė ir ateitis

V. Chomičius ir kiti Lietuvos krepšininkai ne tik išgarsino Lietuvos vardą visame pasaulyje, bet iškėlė ir savo prestižą. Jie jau kviečiami į įvairių kraštų komandas, įskaitant ir profesionalų lygą NBA Amerikoje. Nenuostabu, kad ir juos sugundė tokie pasiūlymai ir jie kelia sparnus. Šis klausimas Lietuvoje sukėlė nemažai kontroversinių diskusijų, o Lietuvos krepšinis atsidūrė krizėje, kuri bus jaučiama bent netolimoje ateityje. Šiuo klausimu V. Chomičius mielai davė keletą paaiškinimų.

— Sakyk Valdai, kas čia taip staiga atsitiko ir kodėl?

— Ne taip jau staigiai. Ne vienam iš mūsų panašios mintys jau senokai kvaršino galvą. Bet prasidėjus Lietuvos persitvarkymui ir Maskvai atleidus varžtus, Lietuvos krepšininkai, jau gana plačiai žinomi visame pasaulyje, pradėjo gauti konkrečius pasiūlymus, prasidėjo pasitarimai, derybos. R. Čivilis ir V. Jankauskas, abu iš „Žalgirio", jau prieš keletą metų iškeliavo ir žaidžia Bulgarijoje. S. Jovaiša šį rudenį jau žais Dortmunde (antros lygos komandoje), R. Kurtinaitis pasirašė su Hagen klubu, netoli Dortmundo, gal daugiau draugiškumo sumetimais, o ne iš finansinės pusės — jo kontraktas yra 150,000 markių metams. Š. Marčiulionis, kaip jau žinote, žais už San Francisco profesionalų komanda „Warriors". A. Sabonis ir aš liepos 6 d. pasirašėme su Ispanijos klubu.

Idėją žaisti užsienio klubuose gvildenome jau senokai, tačiau rimtai apie tai pradėjome galvoti po Seoulo olimpiados, kai buvo pažadėta mus išleisti. Paskutinis sezonas, neskaitant olimpiados, buvo nesėkmingas: nelaimėjome Europos taurės, pralaimėjome Sovietų Sąjungos pirmenybėse, o ne per seniausiai ir Europos pirmenybėse ir Graikijai. Atėjo laikas užleisti vietą jaunesniesiems, pašvęsti daugiau laiko šeimai, atitrūkti daugiau nuo kasdieninių rūpesčių, gauti daugiau laisvo laiko ir poilsio, o galų gale ir geresnį atlyginimą. Savo duoklę Lietuvos ir Sąjungos krepšiniui esu atidavęs su kaupu.

— Neabejoju, kad Lietuva tau yra dėkinga ir išvykimui pilnai pritaria. Tačiau niekas negalvojo, kad Arvydas Sabonis pasirinktų Ispaniją. Tai sukėlė šiokią tokią kontroversiją, gal net nepasitenkinimą, tiek Lietuvoje tiek pas mus, žinant, kad pernai jis buvo gydomas Portlande ir „pastatytas ant kojų". Koks į tai paaiškinimas?

— Teisybė, kad Portlandas padarė jam daug gero, tačiau jokių įsipareigojimų ar sutarčių nebuvo sudaryta, ir Portlandas tai gerai žino. Sabonis, kaip ir aš, žaidė ištisus metus be jokių pertraukų, ar atostogų. Jis yra fiziniai ir psichologiniai pervargęs, o, be to, dar nuolat persekiojamas traumų. Ispanai sutiko su visais reikalavimais, ten sezonas trumpesnis ir žymiai lengvesnis, mažiau rungtynių, daugiau poilsio, o svarbiausia, gaus ypatingą trijų gydytojų medicinišką priežiūrą. Į Zagrebą, kur vyko Europos krepšinio pirmenybės, buvo atvykęs Portlando klubo treneris ir gydytojas. Ten jie stebėjo Saboną, su juo kalbėjo ir sutiko su jo galvojimu vienerius metus žaisti Ispanijoje. O tada vėl žiūrės ir bandys tartis. Žodžiu, kontaktas nebuvo nutrauktas.

— Kiek žinau, Sovietų Sąjungos ir kitų Rytų Europos kraštų sportininkai savo uždarbio didesnę dalį turėdavo atiduoti Maskvai. Kokia padėtis šiuo metu jūsų atžvilgiu su Maskva, su „Žalgirio" klubu ar Lietuvos sporto komitetu?

— Maskvai numatytas tik vienas procentas, ką ji žada grąžinti Lietuvos sporto komitetui. Su „Žalgiriu" ispanai žada artimai bendradarbiauti, kviesti į komercines viešnages, išleisti mus į varžybas už Sąjungos ar Lietuvos rinktinę. Mano kontraktas yra 75,000 dol. metams, plus 4 kambarių butas (Sabonis gyvens skersai gatvės). Sabonio atlyginimas, žinoma, žymiai didesnis, jis suksis arti 800,000 dol. metams. Tuoj pat pradėsime ispanų kalbos pamokas, o pradžiai turėsime vertėją Rusijos emigrantą. Valladolid miestas, kuriame gyvensime ir žaisime, turi pusę milijono gyventojų, turi naują krepšinio stadioną, talpinantį 10,000 žiūrovų ir didžiulę kvepalų gaminimo bendrovę, pasiryžusią klubui ir bendrai to miesto krepšiniui negailėti paramos.

— Žinau, kad iš „Žalgirio" trenerio pareigų atsistatydino V. Garastas, o visam pagrindiniam sąstatui išvykstant, kas lieka iš „Žalgirio" ir kokia bendrai Lietuvos krepšinio ateitis?

— Pradžia, tikriausiai, bus sunkoka. Mūsų pakaitai, kurių tarpe yra gerų žaidėjų, turės pajusti tą atsakomybės jausmą, kurį mes nešėme daug metų; turės parodyti daugiau pastangų, įdėti daugiau darbo ir entuziazmo. Prieauglio yra, dar trys geri žaidėjai lietuviai, kurie žaidė Kijeve ir Maskvoje, grįžta į „Žalgirį", tai Šivickas, Dimavičius ir Lukminas. Manau, kad komanda išsilaikys aukščiausioje lygoje, kokioje 6 ar 7-je vietoje. Bendrai prieauglio Lietuvoje yra, tik gal ne tokio talento, kaip prieš 10 metų.

Taip pat reikia paminėti, kad „Žalgirio" komanda atsiskyrė iš visos „Žalgirio" sąjungos, išsirinko savo valdybą ir pasiruošusi gyvuoti savarankiškai. Pagaliau visi išvykstantieji yra pasižadėję grįžti, jei „Žalgiris" atsidurtų kritiškoje padėtyje. Vilniaus „Statybos" padėtis, išvykstant Š. Marčiulioniui, gal bus net sunkesnė, nes „Statybos" žaidimas rėmėsi vien juo.

— Šiuo metu Lietuvoje vieši „Vėjas", praktiškai mūsų krepšinio rinktinė. Kaip „Žalgiris" vertina šį svečią ir kokiu sąstatu žada išeiti į aikštę?

— Iš „Vėjo" pažįstu tik Rautinšą, taip, kad tikro komandos pajėgumo nežinau. „Žalgirio" rungtynės prieš „Vėją" bus oficialus atsisveikinimas su R. Kurtinaičiu ir S. Jovaiša. Sabonis šiose rungtynėse žais, tik, jei bus reikalas. Oficialus atsisveikinimas su manimi ir Saboniu bus rugpjūčio 6 d. per rungtynes su Graikijos komanda.

— Kalbant apie graikus, kaip paaiškinsi pralaimėjimą Europos pirmenybėse prieš Graikiją 81-80?

— Šiose pirmenybėse Sovietų Sąjungos rinktinė sužaidė silpnokai, tikriausiai trūko koncentracijos, nes pagrindinių žaidėjų galvose mintys sukiojosi po užsienį. Vos laimėjome prieš Italiją 87-84, kiek geriau žaidėme prieš Olandiją ir Ispaniją, o prieš Graikiją išėjome moraliai nepasiruošę, gal su per didele doze pasitikėjimo, be entuziazmo. Nei aš, nei Marčiulionis, nepajėgėme sulaikyti Galio, kuris vienas pats sumetė 45 taškus. Kitas gynimo būdas net nebuvo bandytas.

— Po nuostabiai puikaus laimėjimo Seoulo olimpiadoje prieš stiprią JAV-ių rinktinę ir lygaus pasirodymo prieš Atlantos profesionalus, kai kas jau sakė, kad Sovietų Sąjungos ir bendrai Europos krepšinis jau prilygsta, ar net pralenkė, JAV krepšinį. Kokia paties nuomonė?

— Daug kartų teko žaisti prieš amerikiečių komandas visur pasaulyje. Bene 5 kartus su Sovietų rinktine žaidžiau Amerikoje prieš 60 įvairių komandų. Manau, kad amerikiečių krepšinį gerai pažįstu. Prieš keletą metų Jovaiša yra pasakęs, kad bent šimtinė Amerikos universitetų prilygsta Sovietų Sąjungos rinktinei. Tvirtinimas per drąsus ar netikslus. Mano nuomone, 20 komandų būtų arčiau tiesos. Tačiau, tai tik palyginimas su viena rinktine iš 10 ar 12 geriausių žaidėjų. O po to pas mus yra tuštuma, kur likusių žaidėjų ar komandų lygis toli gražu negali lygintis su Amerikos. Panašiai yra su jugoslavais, ar brazilais, kurie kartais pajėgia sudaryti tokią rinktinę, kuri vienose ar kitose varžybose gali įveikti bet kokią amerikiečių komandą.

— Kaip žiūri į prasidėjusį bendravimą tarp Lietuvos ir išeivijos sportininkų III-se PLS žaidynėse Australijoje?

— Gaila, kad tiek metų užtruko, kol jis pagaliau prasidėjo. Bendravimas būtinas ir naudingas abiejoms pusėms. Iš sportinio taško žiūrint, Lietuvos sportas pastatytas ant kitų pagrindų ir jo lygis yra aukštas, bet jam atsidarė durys ir proga pamatyti vakarų pasaulį ir pažinti išeivijos lietuvius. Išeivijos sportininkams bus progos parungtyniauti Lietuvoje ir stipriai padės kalbos išlaikyme bei tautinių jausmų atgaivinime.

— Kaip Lietuvos sportininkai žiūri į Sąjūdžio judėjimą ir ar jame dalyvauja?

— Juozaitis, Montrealio olimpiados medalio laimėtojas, yra vienas iš Sąjūdžio šulų. Yra atgaivintas Lietuvos Tautinis Olimpinis komitetas, kurio tarybon išrinkta eilė žinomų sportininkų. Olimpinis komitetas dirba ranka rankon su Sąjūdžiu ir, savaime aišku, nuo jo pasisekimo priklausys ir Olimpinio komiteto ateitis. Kelias nebus lengvas, bet visi pasiryžę dirbti, kovoti, vargti, visi tikisi šviesesnės ateities, o gal net dalyvavimo artėjančioje olimpiadoje, atstovaujant Lietuvai ir su mūsų trispalve. O juk galėtume puikiai pasirodyti.

— Kokie geriausi ir blogiausi prisiminimai iš krepšinio aikščių?

— Man asmeniškai neužmirštama liks pergalė Tokijo universiadoje, kur finale prieš amerikiečių rinktinę mano tolimas metimas paskutinėje sekundėje nulėmė mums pergalę. Neužmirštamas liks aukso medalis Seoulo olimpiadoje, o taip pat ir Sovietų Sąjungos meisterio titulai ir pergalės prieš Maskvos CASK. Skaudus pralaimėjimas buvo Europos taurės varžybų baigmėje prieš jugoslavų „Ciboną", kai iš aikštės buvo pašalintas Sabonis.

— Ir paskutinis klausimas. Ką veiksi išėjęs į krepšinio pensiją? Ir kiek metų dar žadi žaisti?

— Žaisiu, kol būsiu reikalingas, o vėliau svajoju tapti „Žalgirio" treneriu. Jau pradžią esu padaręs ir galvoju, kad turiu užtektinai žinių, o svarbiausia — noro.

Padėkojau Valdui už pasidalinimą mintimis ir palinkėjau jam ir jo žmonai Dianai geriausio pasisekimo Ispanijoje.

V. G.

Futbolas Chicagoje

TURNYRŲ SEZONAS PRASIDEDA

Dešimties komandų futbolo turnyras bus pravestas Lietuvių centre Lemonte, 511 E. 127 St., sekmadienį, rugpjūčio 13 d., o ne liepos 30, kaip anksčiau buvo numatyta. Turnyro pradžia 11:30 val. Laimėtojams trofėjų įteikimas 6 val. vakare.

Veiks užkandinė ir baras jaukiame pavėsyje.

Turnyrą-pikniką rengia Chicagos futbolo klubas „Lituanica-Liths".

Šį šeštadienį, liepos 22 d., „Liths" vyrų ir veteranų komandos keliauja į St. Joseph, Mich., rungtyniauti vietos „Kickers" rengiamame 15 komandų turnyre. Abiem komandom pirmąsias rungtynes teks žaisti 9 val. ryto Chicagos laiku, kas gali būti beveik taip pat sunku, kaip ir nuskristi į mėnulį...

Rugpjūčio 6 d. „L" komandos dalyvaus vokiečių „Fichte-Rams" turnyre Genoa City.

Po tų turnyrų liks dar vienas savaitgalis atsikvėpimui ir paskui, rugpjūčio 27 dieną, prasidės rudens rato pirmenybės, kuriose teks sužaisti 9 rungtynes.

J.J.

Golfas

GOLFO ŽAIDYNĖS

Šalfo tarpmiestinis golfo turnyras, kurį šį metą organizuoja Chicagos Lietuvių Golfo klubas, įvyks rugsėjo 2-3 d. „The Oaks" golfo kurse St. Joseph, Michigan (I-94, exit #27)

Apsistojimo vieta bus Holiday Inn — Holidome (2860 S. M-139, I-94, exit #28) Benton Harbor, Michigan. Rezervacijos turi būti įteiktos ne vėliau rugpjūčio 1 d. Jų telefono numeris yra 1—616—925-3234, arba 1—800-H-O-L-I-D-A-Y. Kambariai rezervuoti „Lithuanian Golf Tournament" vardu.

Registracija ir susipažinimo vakaras įvyks rugsėjo 1 d. vakare Holiday Inn. Žaidynės prasidės rugsėjo 2 d. 7:30 iš ryto (Michigan laiku). Kaina vienam asmeniui su vežimu yra 25 dol.

Šalfo turnyro pirmininkas yra Tomas Vaitkus, prašome į ji kreiptis dėl turnyro informacijos (jo telefono numeris 1—312—442-1264). Klubo vadovai yra prašomi pranešti šias žinias savo klubo nariams.

Petras Striupaitis
Golfo pirmininkas

„PRO-AM" TURNYRAS

„Pro-Am" turnyre dalyvavo dešimt komandų. Tai palyginus nedidelis skaičius žaidėjų pagal paskutinius standartus. Gal šio pobūdžio turnyras nariams nepatinka. Geriausią rezultatą (71 smūgis) pasiekė R. Kleiza ir M. Petrošius. Laimėjusios komandos buvo:

I v. 52 smūgiai J. Astrauskas, S. Plenys, D. Galzin, ir J. Baranauskas.

II v. 52 smūgiai R. Kleiza, B. Racevičius, F. Galzin ir I. Kleizienė.

III v. 55 smūgiai T. Vaitkus, V. Vaitkus, A. Karas ir R. Karienė.

Arčiausiai prie vėliavėlės vienu smūgiu — R. Kleiza.

Arčiausiai prie vėliavėlės dviem smūgiais — D. Galzin.

VASAROS TURNYRAS

Vasaros turnyras vyks liepos 23-čią dieną Evergreen kurse. Pradžia — 10:30 v.r. Mokestis 3 dol. Turnyras yra individualus. Bus premijuojami naturalūs ir išlyginti rezultatai visose klasėse, kurių skaičius ir ribos bus nustatytos atsižvelgiant į dalyvių skaičių. Kursas yra Western Ave., ties 91-ma gatve.

REGISTRUOKITĖS ŠALFASS TURNYRUI

Laikas užsisakyti kambarius ŠALFASS turnyrui. Apsistojimo vieta vėl bus Benton Harbor Holiday Inn, tel. 616-925-3234. Kambarių kaina 56.70 dol. vienam, arba 61.20 dol. dviem. Jaunuoliams (iki 20 m. amžiaus) nemokamai, gyvenant kambaryje su tėvais. Kambariai yra laikomi „Lithuanian Golfers Association" vardu. Kambarius reikia užsisakyti iki rugpjūčio 1 d.

Neužmirškit! Aldona — nario mokesčiai; Arūnas — žaidimų rezultatai.

Jeigu kas norėtų įsigyti geras vartotas golfo lazdas, prašome susisiekti su Jonu Astrausku.

Visi laikykimės golfo etiketo.

Valdyba

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: $70.00. Foreign countries $70.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$70.00	$40.00	$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	$40.00	$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

Varžybas vykdo ŠALFASSgos Lauko teniso komitetas, dr. A. Barauskas, pirm.

Žaidynės vyks Harvey Barcus Tennis Center, 2655 Mound Rd. Detroit, MI, rugpjūčio 19-20 d. Registracija iki rugpj. 15 d.

Pradžia: rugpjūčio 19, šeštadienį, 9:00 v.r. Registracija nuo 8:00 v.r.

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Tel. 925-8288
507 S. Gilbert, LaGrange, IL.
Tel. 352-4487

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir 5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st. St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Jei ne valstybė,

TAI BAŽNYČIOS

Kaip minėjome praėjusią savaitę, rašant apie Čekoslovakijos nerangumą „persitvarkyti" — demokratėti, panašiai nerangi yra ir Rytų Vokietijos valdžia ir dėl panašių priežasčių — turėdami aukščiausią pragyvenimo lygį iš visų sovietinio bloko kraštų, gyventojai nelabai linkę rizikuoti pabloginti gyvenimo standartą. Tačiau šiame krašte Protestantų bažnyčios pradėjo aktyviau reikštis žmogaus teisių, pagarbos žmogui ir gamtos apsaugos reikalais. Rytų Vokietijoje yra 7 milijonai protestantų ir 1.2 milijonai katalikų, tad kai į šią veiklą įsijungė jų bažnytinės grupės, tą veiklą pajuto ir plačioji visuomenė ir „kovos frontai" dėl reformų pradėjo formuotis.

Sąlygas politiškesnei bažnytinei veiklai sudarė padidėjusi laisvė krikščioniškoms ir kitoms bažnytinėms grupėms rinktis pamaldoms, keliauti ir spausdinti savo medžiagas. Tad paskutiniuoju metu žymiai pakilo protestantų bažnytinių aktyvistų grupių narių skaičius, o tos grupės rūpinasi tokiais reikalais kaip nuodingomis atmatomis, žmogaus teisių pažeidimais ir demokratinių laisvių puoselėjimu ir gynimu, kuriuos valdžios organai bando praleisti negirdomis.

Šį pavasarį šios neoficialios grupės organizavo protestus, kadangi valdžia falsifikavusi gegužės 7 d. rinkimų rezultatus. Rinkimų metu aktyvistai vedė akciją, kad žmonės boikotuotų rinkimus, jei nėra kandidatų, nepriklausančių valdančiai Socialinės Vienybės partijai, arba išbrauktų visas tos partijos kandidatų pavardes. Anot vysk. Gottfried Fork, Rytų Berlyno apskrities Protestantų Bažnyčių Tarybos pirmininko, bažnytinių organizacijų paskirti balsavimų prižiūrėtojai tikrindami rado, kad valdžia falsifikavo balsuotojų skaičių, o taip pat ir skaičių balsų, protestuojančių prieš valdžios pastatytus kandidatus. Vienoje Rytų Berlyno apylinkėje stebėtojai apklausinėjo iš balsavimo išeinančius žmones ir suskaičiavo penkis kartus daugiau negu valdžios paskelbti 1,600 neigiamų balsų.

Keldami šį sukčiavimą viešumon, aktyvistai birželio pradžioje protestavo, nešdami plakatus ir dalindami lapelius, reikalaujant, kad būtų pravesta oficiali rinkimų rezultatų investigacija. 120 jų buvo valdžios sumušti ir suimti prie Protestantų Bažnyčių Tarybos rūmų Rytų Berlyne. Tačiau bažnyčios darbuotojams pasisekė per dvylika valandų išrūpinti jų paleidimą.

Tokie ir panašūs įvykiai rodo, kad protestantų bažnyčios Rytų Vokietijoje dabar jau nori konfrontuoti valstybę ir tokiuose reikaluose, kaip žmogaus teisės, tarptautinė taika ir gamtos apsauga. Tokių aktyvistų grupelės pradėjo formuotis parapijose, nes mato, kad valdžia visai tais reikalais nesirūpina.

Buvusi Bažnyčių Tarybos darbuotoja dr. Christa Lewek sako, kad tai labai naujas reiškinys jų krašte. „Mes pasidarėme daug jautresni socialiniams klausimams... Šios grupės padeda tokius klausimus naujai ir efektyviai kelti. Jos yra daug lankstesnės ir ryškiau tuos klausimus kelia negu oficialioji Bažnyčios taryba".

Viena seniausių tokių aktyvistinių grupių yra Gamtos Apsaugos Biblioteka, kurios būstinė yra Rytų Berlyno Ziono bažnyčios nuosavybėje esančio namo rūsy. Ši aktyvistų grupė taip pasivadino, nes ji išlaiko mažą biblioteką knygų gamtos apsaugos ir žmogaus teisių klausimais, kurios retai randamos valstybinėse bibliotekose. Šios grupės 25 nariai taip pat spausdina informacinius lankstinukus bei lapelius.

„Jei ne ši bažnyčia, mes čia nebūtumėm", sako viena narė, nenorinti pavardės skelbti. Su bažnyčios parama, grupė gali netrukdoma susirinkti, nors, ji pripažįsta, didelė dalis narių tai bažnyčiai nepriklauso. Šios grupės svarbiausias tikslas, anot narės, yra socialiniai pasikeitimai „ne tik gamtos apsaugoje, bet ir politinėje struktūroje".

Tačiau kai kurie Bažnyčių Tarybos nariai mano, kad grupės per toli eina, kai pradeda net viešai valdžiai priešintis. „Mūsų supratimu, kritika nėra tolygi opozicijai. Mes verčiau norėtume dirbti kartu su valdžia ir mylėti savo priešus". Kalbėdamas apie bažnyčioms nepriklausančius aktyvistus, jis sako: „Kai kurios šių grupių priešinasi valdžiai nekrikščionišku būdu, ir tai yra mums sukėlę problemų. Tačiau nežiūrint to, Bažnyčios pareiga yra ginti prispaustuosius".

Dr. Lewek sako, kad nebažnytinių grupių prie bažnyčių yra mažiau kaip dešimt. Tarybos šnekovai prideda, kad bažnytinių yra per 50. Tačiau ir vienos ir kitos pasižymi drąsumu, o valdžios reakcija yra stebėtinai rami, nors tikros laisvės bažnyčios dar neturi. Bažnytinių žinių tarnyba, viena iš tik kelių visame sovietiniame bloke, sako kad jų savaitraštis jau daugiau kaip metai yra visai necenzūruojamas. Bet popieriaus gauna tik 800 (taip, 800) tiražui, kas savaitę po 15-20 puslapių. Tačiau jie džiaugiasi ir naudojasi tuo, ką gauna, žinodami, kad visa tai gali greitai pasibaigti.

Birželio 10 d. komunistų partijos vadas Honeckeris išrūpino 24 valandų vizą 380-čiai Rytų Vokietijos piliečių vykti į Vakarų Berlyne vykstantį dvimetinį visų vokiečių protestantų bažnyčių suvažiavimą *Kirchentag*. Keturių dienų suvažiavime dalyvavo per 120,000 žmonių, pirmą kartą dalyvaujant R. Vokietijos jaunimui.

Valdžios reakcija į visą šį naują aktyvizmą yra pastangos žmonių dėmesį nukreipti nuo aktyvistų veiklos, iškeliant valdžios pozityvius pasiekimus, k.t. sovietinių pulkų pašalinimu iš krašto, nurodymu nebešaudyti į bebandančius pabėgti į Vakarų Berlyną ir palengvintus keliavimo apribojimus. Dr. Lewek supratimu, valdžia stengiasi būti labai atsargi: „Aš manau, kad ji labai norėtų išvengti problemų paaštrėjimo".

Vasario mėnesį valdžia sukūrė Laisvamanių draugiją, kad jaunimas, nesutinkantis su esama žmogaus teisių situacija, turėtų kur prisijungti, nesijungdamas į bažnytines grupes. Narius verbuoti jau pradėjo liepos mėnesį. Vokiečių savaitraščio *Die Zeit* politinis redaktorius sako: „Rytų Vokietijos valdžia norėtų būti liberalesnė, bet kur kitur Rytiniame Bloke rasi santvarką, kur kasdien yra turimas kontaktas su Vakarais? Joks kitas kraštas nesirubežiuoja su Vakarietišku kraštu, kalbančiu ta pačia kalba. Jie (R. Vok.) yra šizofreniški saugumo atžvilgiu". Ir čia, atrodo, gyvenimas per geras.

Tačiau nežiūrint to, kad R. Vokietijoje persitvarkymai toli gražu neprilygsta Pabaltijui, bent neoficialiuose, bažnytiniuose sluoksniuose sąžinės balsas keliamas.

a.j.z.

KRAUGERIO ŠMĖKLA PERSEKIOJA PERTVARKYTOJĄ

Prieš pusę šimtmečio dviejų sandėris šiuo metu atrajojamas Maskvoje

Kai du ne per daug pagarsėję banditai susitinka kur nors po tiltu ar kokiame slaptame urve ir žodžiu susitaria apiplėšti kurį nors pasiturintį asmenį, tai jų įvykdytas nusikaltimas net ir su žmogžudystės pasekmėmis gali pasilikti „neišaiškinamų" nusikaltimų kartotekoje.

Tačiau, kai du „pasaulinės garbės" užsipelnę banditai XX-jo a. barbarai J. Stalinas-Džugašvili ir A. Hitleris sutarė užvaldyti Europą ir vėliau gal būt visą pasaulį, tai tokiam suokalbiui įvykdyti teko pasirašyti labai daug dokumentų ir nubraižyti keletą žemėlapių. Ir šie susitarimai juodu ant balto 1938.VIII.23 buvę tų kraštų užs. reikalų miniterių parašais patvirtinti. To suokalbio pasekoje trys nepriklausomos Pabaltijo respublikos — Estija, Latvija ir Lietuva ir pusė rytinės Lenkijos bei dalis Rumunijos buvo perduoti sovietinei imperijai padidinti, o kita pusė atiteko nacių Vokietijai.

Originalūs žemėlapiai

Apie šios gėdingos sutarties įrodymus birželio 22 d. rašo „The Wall Street Journal" korespondentas Bonnoje Peter Gumbel. Šiuo metu V. Vokietijos slaptuose seifuose jos užs. reikalų ministerijos patalpose tebetūno sovietinės istorijos griaučiai. Ir jų stalininė dvasia persekioja M. Gorbačiovo pertvarkymo ir atvirumo politiką.

Viena iš to skeleto sąnarių yra didžiulis rytų Europos 28 dalių spalvotas žemėlapis. Dešinėje jo pusėje šiek tiek žemiau po parašu „Brest" J. Stalinas pasirašė mėlynu rašalu. Jo stambus parašas baigiasi ilgu 22" apie pusmetrio užbaigiamu užsukimu! Šalia Stalino parašo yra Joachim von Ribbentrop parašas. Kaip žinoma, jis yra buvęs Reicho užs. reik. ministeris, jo parašas gana santūrus, suglaustas ir po juo padėta 1938.VIII.28 data.

Toje slaptoje spintoje be minimo žemėlapio dar yra ir daugiau šį susitarimą liečiančių dokumentų. Jie visi neginčijamai įrodo, kad nacistinė Vokietija ir bolševikinė Sov. S-ga sudarė slaptus sandėrius rytų Europai pasidalinti. Tame su Stalino parašu žemėlapyje yra išvesta kreivota liija, perskirianti Lenkiją į dvi dalis: viena jų priklausytų bolševikams, o kita vokiečiams.

Vakarų pasaulyje istorijos žinovai neabejoja, kad hitlerinė Vokietija ir stalinistinė Sov. Rusija pasirašė ne tik nepuolimo sutartį, bet ir slaptuosius protokolus. Tačiau, nežiūrint esamų įrodymų, Kremlius per penkis dešimtmečius neigė Vakarų valstybių tvirtinimą, kad tuometinė Vokietija ir Sov. S-ga pasidalinusios Europą į savo įtakų sferas. Netgi bolševikai taip siuto dėl šio vakariečių tvirtinimo, kad savo argumentams paremti išleido poleminę knygą vardu „Istorijos falsifikuotojai".

Čia dera priminti, kad jau 1939 m. rugsėjo 1 d., t.y. vos vienai savaitei prabėgus po slaptų protokolų pasirašymo, nacių Vokietija užpuolė Lenkiją, pradėdama II pasaulinį karą.

Tebetvirtina, kad falsifikatas

Toliau straipsnyje rašoma, kad „Maskva tų dokumentų vis dar negalinti surasti ir kad V. Vokietijoje esantys dokumentai tėra tik netikri, padirbti ir taip perkelti į mikrofilmus. Tačiau vakariečiai šiuos sovietinius neigimus atmeta, kaip „nerimtus". Dabar šiame „glasnost" laikmetyje jau ir kai kurie sovietų istorikai teigia, kad tokia sutartis yra įvykęs faktas. Šio spaudimo ir iš trijų Pabaltijo respublikų girdimų reikalavimų dėka M. Gorbačiovas šį birželį sutiko sudaryti parlamentinę komisiją, kuri patikrintų Stalino-Hitlerio sąmokslą. Lankydamasis V. Vokietijoje š.m. gegužės mėn. M. Gorbačiovas pareiškė, kad „mes puikiai suprantame kaip sunku bus pabėgti nuo praeities". M. Gorbačiovas taip pat minėjęs apie šiuos dokumentus, kai H. Kohl lankėsi Sov. S-je 1988 m. spalio mėnesį.

Tačiau, kaip M. Gorbačiovas besisukeliotų, jis yra patekęs į užburtą ratą: pripažinus, kad 1939 m. VIII.28 tokie slapti dokumentai buvo pasirašyti, tektų taip pat pripažinti, kad Sov. S-ga okupavo visas tris Pabaltijo respublikas.

„Baltija kunkuliuoja"

Birželio mėn. įvykusiuose naujai išrinkto „parlamento" debatuose M. Gorbačiovas pareiškė, kad „Baltijos sritis verda ir žmonės ten tvirtina, kad jie ne savo noru prisijungė prie Sov. Sąjungos, bet buvo okupuoti. Tai ne tiesa".

Bet pabaltiečiai visiškai nesutinka su M. Gorbačiovo teigimu. Jau praėjusiais mtais dėl šių okupacinių sutarčių panaikinimo vyko didžiulės demonstracijos visose trijose respublikose, šiais metais šios demonstracijos būsiančios milžinikos, rašo P. Gumbel.

Pastaruoju metu atsirado rimtos spragos oficialioje sovietinėje pozicijoje. Sovietų-Lenkijos istorikų komisija, tyrinėjusi 1939 m. sutarties pasekas, palietusias Sov. S-gos — Lenkijos santykius, pranešė, kad ji neradusi originalių sutarties dokumentų. Tačiau „Pravda" rašė, kad „visi to meto įvykiai ir diplomatinė korespondencija (tarp nacių ir bolševikų) įrodė, kad vienoje ar kitoje formoje toks susitarimas pasidalinti įtakų sferas buvęs pasiektas 1939 m. rugpjūtį".

Oficialus sovietų istorikas Lev Bezimensky priėjo prie panašios išvados savo straipsniuose atspausdintuose sov. žurnale „Nauji laikai — New Times". Jis dar tėra vienintelis oficialus sovietinis pareigūnas tikrinęs Bonnos archyvuose esančius to meto dokumentus. Nors jo rasti įrodymai ir neabejotini, bet L. Bezimensky droviai teigia, kad „girdi dar per anksti pateikti galutinį politinį ir teisinį sprendimą".

Daug dokumentų žuvę

Rugpjūčio 23 d. slaptojo protokolo susitarimo negalima surasti originale, bet jis yra nufotografuotas filme. Kai 1943 m. sąjungininkai pradėjo stipriai bombarduoti Berlyną, tai pagrindiniai vokiečių užs. reik. ministerijos dokumentai buvo fotografuojami. Bėgant iš Berlyno jų dalis žuvo.

Karl von Loesch, dirbęs Ribbentropo įstaigoje, nufilmavęs apie 20 ritulių filmų, kuriuose esą sukaupta apie 10,000 įvairių dokumentų. Jam buvę įsakyta šiuos filmus sunaikinti. Tačiau Loesch, būdamas Muelhausene, tuos visus filmus perdavęs vienam britų karininkui. Jau 1956 m. britų vyriausybė šiuos filmus grąžino V. Vokietijos valdžiai.

Nežiūrint to fakto, kad daugelis originalų yra dingę, tačiau dar yra likę tiek daug originalų, kurie patvirtina dingusių buvimą. Taip be originalo žemėlapio, pagal kurį įtakų sferos ryškiai apibrėžtos, dar yra likęs kitas originalas, patvirtinąs 1939.VIII.23 d. nepuolimo sutartį, šis dokumentas įrištas į gražų odinį apvalkalą, pagrąžintą raudonai auksiniu sovietiniu herbu ant jo viršaus. Šioje sutartyje yra labai tiksliai aptartos būsimos sienos tarp Sovietų Sąjungos ir Vokietijos.

Be to, dar yra likę visi originalūs Vokietijos pasiuntinybės dokumentai prieš karą laikyti Maskvoje, jų tarpe yra ranka rašyti ir mašinėle spausdinti įrodantys, kad slapti susitarimai buvę ilgokai aptariami.

Kaip ten bebūtų, „The Wall Street Journal" patarnavo visuomenei, nušviesdamas bolševikų ir nacių įvykdytus kriminalinius nusikaltimus priveduosius prie II Pasaulinio karo.

a.b.

ESTIJA TELEVIZIJOJE

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Sunku pasakyti, ar M. Gorbačiovo viešnagės metu Vakarų Vokietijos kancleris iškėlė Ribbentropo-Molotovo sutarties klausimą, tačiau didžioje spaudoje jis buvo keletą kartų suminėtas.

Lietuviška patarlė sako, kad savi marškiniai geriausiai šildo. Tad nėra ko stebėtis, jeigu kancleris bei užsienio reikalų min. į pirmą vietą statė savo tautos reikalus — abiejų Vokietijų suvienijimą, mūro sienos klausimą, Vakarų Berlyno teises, jungiant pasikalbėjimuose prekybinius reikalus.

Tikiu, kad Sov. Sąjungos pavergtų tautų atstovai Vokietijoje, tik išvykus M. Gorbačiovui iš Vokietijos, džiaugsmingai priėmė birželio 16 d. (M. Gorbačiovas Vakarų Vokietiją apleido dieną anksčiau) „Ausland Journal — užsienio žurnalo" programos dalį, skirtą Estijai, kadangi su ja buvo paliesta Lietuva ir Latvija.

Antro televizijos kanalo komentatorius (mielai stebiu šią programą kiekvieną penktadienio vakarą), atžymėjęs M. Gorbačiovo viešnagę Vakarų Vokietijoje ir parodęs jo grįžimą bei sutikimą Maskvos orauoste, tuoj pat žiūrovams priminė, kad Kremliaus šefo pečius stipriai spaudžia sunki Sov. Sąjungos ekonominė padėtis ir tautybių klausimas, kurį vėl iškėlė pabaltiečiai, dar stipriau jį užakcentuodami tautybių kongrese (lietuviai demonstratyviai apleido salę — tą parodė televizijoje vokiečiai).

Ekrane parodomos Pabaltijo valstybės bei užrašais — Litauen, Lettland, Estland — aiškiai atskirtos nuo Sov. Sąjungos. Vokietis priminė jų laisvą gyvenimą iki 1940 m., Ribbentropo-Molotovo sutartį, pabaltiečių norą laisvai tvarkytis savuose kraštuose.

Savo viešnagės metu Vokietijoje M. Gorbačiovas taip pat minėjo laisvą tautybių apsisprendimo teisę. Tad kodėl jos nesuteikė Pabaltijo tautoms?

Bendras Estijos sostinės vaizdas, senamiesčio siauros gatvelės. Šiandieną Talinas skaito 450 tūkst. gyventojų, tačiau estai jame sudaro jau mažumą. Nufilmuotos parduotuvės, prie mėsos krautuvės (matosi tik kiauliena) laukiančių pirkėjų eilė. Vokiečių televizijos Maskvos korespondentas rusiškai kalbasi su pirkėjais, kurie skundžiasi įvairių prekių trūkumu. Du aukšto ūgio vyriškiai sako, kad vyksta rusų tautybės diskriminacija. Tuo tarpu keli rusai reiškia skirtingą nuomonę. Narvos mokykloje 16-metė rusė pilnai supranta estų tautos siekius. Panašiai kalba Narvos tekstilės fabriko stambi darbų prižiūrėtoja Karpova. Narva — laisvos Estijos ir Sov. Sąj. pasienio miestas, šiandieną yra rusiškas, nes jame gyvena tik 3% estų.

Pasikalbėjimas su estu. Jis sako, kad Estija šiuo metu nenumato pasitraukti iš Sov. Sąjungos. Ji siekianti laisvos, suverenios savo ūkio plėtotės, įvedant savąją valiutą, savo pilietybę ir tuo būdu sustabdant rusų antplūdį.

Maldos vaisius yra tikėjimo gilėjimas, tikėjimo vaisius yra meilė, meilės vaisius yra tarnavimas kitiems, o tarnavimo vaisius yra taika. Tad kuo labiau savo meilę Dievui išreikšime gyvu veiksmu, mylėdami vieni kitus, juo daugiau taikos bus žemėje.

Motina Teresė

SKAIDRUPELIO RŪPINTOJĖLIS

Apysaka iš partizanų kovų meto

J. VIZBARAS-SŪDUVAS

6

Kaip žmonės sakė, kalvis Silvestras turėjęs „auksines rankas". Daug gražių ir naudingų reikmenų žmonėms iš geležies nukaldavęs. Žmonės Silvestrą mėgo ir gerbė, nes žmogus buvęs teisingas ir paslaugus. Turėjo kalvis tik vieną sūnų Liudviką, kurį labai mylėjo. Tėvai nutarė Liudviką išleisti į kunigus, nes vaikas buvo ramus, gero būdo ir mėgo skaityti knygas. Užaugusį Liudviką tėvas nuvežė į Kauną į Kunigų mokyklą. Po poros metų visame krašte prasidėjo Lenkmetis. Lenkų ponai rinko vyrus į būrius, davė jiems karabinus ir vedė muštis su caro maskoliais dėl savo valdžios. Taip ir Silvestro sūnus Liudvikas susidėjo su lenkų „metežininkais", atėjo su jų būriu į Kazlų Rūdos miškus. Kaip pasakojo mano mama, tai ir per Lenkmetį girioje užderėjo daugybė grybų ir visokių uogų, bet žmonės bijojo eiti į girią jų rinkti. Miško keleliais dieną ir naktį jodinėdavo kazokų razviedai, miške pyškėjo šūviai. Daug nušautų metežninkų palaidojo Višakio kapinaitėse. Atsitiko, kad vieną kartą klierikas Liudvikas buvo atjojęs atlankyti savo tėvą, kalvį Silvestrą. Buvo kalbama, kad apie tai kažkas pranešė kazokams. Jų raitų razviedas apsupo kalvio Silvestro ūkį. Liudvikas raitas bandė pasprukti, bet kazokų buvo prisivytas ir kryžkelėje prie senojo skroblo mirtinai sukapotas kardais. Sako, kazokai žinoję, kad Liudvikas buvęs viso Višakio miško sukilėlių vyresnysis oficierius. Silvestras sūnų palaidojo Višakio kapinaitėse prie kitų žuvusių, o Liudviko žuvimo vietoje tėvas padirbo ir pastatė koplytėlę su Rūpintojėliu — Kristumi, kad žmonės ilgam prisimintų nužudytą klieriką Liudviką ir už jį melstųsi. Žmonės koplytėlę gausiai lankė, puošė lauko gėlytėmis ir meldėsi į Nukryžiuotąjį, apturėdami stebuklingų pagijimų. Sako, kad koplytėlės Rūpintojėlis ypatingai globoja keleivius, einančius pro jį į Višakio mišką. Koplytėlė tapo garsi visoje apylinkėje. Tokia ji yra iki šiai dienai. Kai meldiesi, Zabute, prie koplytėlės Rūpintojėlio sukalbėk poterėlį ir už Liudviko sielą. Vėlus jau vakaras, vaikuti!... laikas miegučio, — baigė savo pasakojimą Šiaurienė.

— — —

Per kraštą ritosi vasaros pabaiga. Prie žemės svyrančios rugių, miežių varpos laukė dalgio. Kaitros išdžiovintuose Višakio girios kirtimuose vėjas pustė smėlį. Žmonių nuotaiką slėgė neramios žinios apie Lietuvos link artėjantį Rytų frontą, o su juo ir antrąją Maskvos okupaciją. Visi žinojo, prisiminė pirmosios jos okupacijos žiaurumus, terorą, deportacijas į Sibirą. Žmonės būriavosi, tarėsi, ką daryti, kaip išvengti, kur bėgti nuo artėjančios baimės šmėklos. Darbas lentpjūvėse sustojo, miško kirtėjai sugrįžo prie savo šeimų. Tik Vincas Kiaunė, nieko nebodamas, darbavosi prie savo namo, susilaukdamas iš praeivių tai pagyros, tai pašaipos.

— Tokioje kaitroje, Vincai, prakaituoji, pluši, nugi ar pagalvoji, ar verta? Vieną dieną visa nueis šuniui ant uodegos... Rusai jau prie Vilniaus, ties Alytum persikėlė per Nemuną, o Kazlų Rūdos stotis pilna besitraukiančių vokiečių. Pradės rusai bombas ant jų mėtyti, nueis dūmais ir visa tavo procia, — gąsdino vienas iš kaimynų Vincą Kiaunę, obliuojantį lentas.

— Pagal tave, Jurgi, tai kalbėk poterius ir lauk, kol būsi pakartas po sausa šaka. Dirbu sau, nes reik gyventi. Ar mažai čia raudonų ir rudų perėjūnų praėjo, o namai, kaip stovėjo, taip ir liko, nei vienas jų negriovė, nei degino. Nenoriu būti kampininku, bastytis pas svetimus, tai ir dirbu, prakaituoju. Pasistačiau namą ir būsiu sau ponu, o kam nepatinka, daryk sveikas, ką nori, — atsikratė vietinio gandonešio Vincas Kiaunė.

— Sveikas, Vinceli!... tai bent vyras!... darbas tirpsta rankose. Regiu, dailiai suobliavęs lentas; gerai iždžiovintos jos kaip stiklas. Tvirtos bus ir grindys, gera buvo pušis. Kaip matau jau ir stogą uždengei, — apžiūrinėdamas naują namą gyrė Vincą kirtėjas Šlekys.

— Dirbu, Praneli, išsijuosęs, net devyni prakaitai per akis bėga. Nebizdinėju patvoriais, kaip Grybauskų Jurgis, bobų pletkus rinkdamas. Tik ką buvo ir čia užsukęs. Tikėjosi pagąsdinti „naujienoms", būk jau rusas Alytuje — kam dirbi... Džiaugiuosi, kad užėjai, Pranciškau! Su rimtu vyru — rimta ir kalba, ne su plevėsa. Sėskim, Šleky, ant suolo namo gale, pavėsis. Užtrauksime po dūmelį ir pasiplepėsime.

— Sakai buvo užėjęs Grybauskas? Taip, pažįstu: tinginys, už grašį žmogų parduos, o dirbti nenori. Buvau kvietęs prie darbų miške, bet kur tau!... nei iš tolo, girdi, sunkus darbas kirsti medžius, netinkąs jo sveikatai, o liežuvį turi, nosį kiša visur ir viską žino, beraštis. Per pirmąjį bolševikmetį Kazluose organizavęs komjaunimą. Kai kurie tvirtina, kad Grybauskas buvo prikišęs liežuvį prie išvežimo į Sibirą tokių gerų vyrų, kaip Petras Kisielius, Dovydaitis ir kiti. Tuo metu Grybauskas buvo Kazlų Rūdos vojantorgo vedėjos, Saros Šmuilaitės geriausias draugas. O kas tada buvo Šmuilaitė — ir pats žinai.

(Bus daugiau)

„GRANDINĖLĖ" VYKSTA LIETUVON

„Atgimsta Lietuva, atgimsta jos kultūra, tradicijos, papročiai, plečiasi ryšiai su lietuvių išeivija. Naują prasmę įgauna ir mūsų dainų šventės. Tikime, kad ateityje jos taps visos lietuvių tautos šventėmis.

„1990 metų vasarą, liepos 5-8 dienomis Vilniuje rinksimės į XIII-ją lietuvių tautinę dainų šventę, į kurią maloniai kviečiame ir lietuvių išeivijos kolektyvus iš Lenkijos, Australijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų.

„Atvykstančių kolektyvų prašytume parengti 15-20 minučių trukmės programas. Pageidautume, kad šokius dienos koncerte visi trys svečių kolektyvai kartu pašoktų du lietuviškus šokius. Gavę atsakymus, pranešime minėtų kolektyvų adresus, kad susitartume dėl bendro šokio, ir norėtume gauti šio šokio fonogramą arba natas. Prašytume atsivežti tautinius kostiumus, su kuriais šokate.

„Kelionę į Lietuvą ir atgal finansuoja patys kolektyvai. Viešnagės metu, kuri numatoma 12-14 dienų, jūs būsite aprūpinti nakvyne ir nemokamai maitinami"...

Taip skamba LTSR kultūros ministro Dainiaus Trinkūno oficialus kvietimas, atsiųstas Liudui Sagiui, „Grandinėlės" vadovui.

„Grandinėlės" vadovai Liudas ir Aleksandra Sagiai pakvietimą priėmė ir šiai istorinei išvykai jau ruošiasi. Sudarytas specialus komitetas lėšų telkimui ir informacijai. Komitetan pakviesti Clevelando lietuviai, kurie per visus 37 „Grandinėlės" darbo metus vienokiu ar kitokiu būdu ją rėmė.

Komitetan sutiko įeiti: dr. Roma Degesienė, rašytojas ir poetas Balys Gaidžiūnas, „Mūsų žingsnių" redakcijos narė Nijolė Kersnauskaitė, DMNP parapijos klebonas Gediminas Kijauskas,SJ, „Draugo" bendradarbis Vacys Rociūnas, Clevelando Tautybių centro direktorius Algis Rukšėnas, „Grandinėlės" šokėjų tėvas dr. Eugenijus Šilgalis, „Taupos" kredito kooperatyvo direktorius Vytautas Staškus, „Tėvynės garsų" radijo vedėjas Juozas Stempužis, „Grandinėlės" šokėjos motina Birutė Vedegienė, „Grandinėlės" reikalų vedėja Aleksandra Sagienė. Šiam komitetui talkinti bus prašomi visi grupės narių tėvai ir rėmėjai.

Į ateinančių metų vasaros dainų ir šokių šventę Vilniuje, „Grandinėlė" planuoja išvykti birželio 30, šeštadienį, ir grįžti Clevelandan liepos 14 ir 15 dieną.

Kartu su grupe gali vykti „Grandinėlės" narių tėvai, giminės ir kiti Clevelando lietuviai. Vietų skaičius yra ribotas. Pagal turimas dabar informacijas ši ekskursija neskris nei per Maskvą, nei per Leningradą.

Norintieji skristi kartu su „Grandinėle" ir apsistoti pas gimines Vilniuje ar Kaune, nedelsdami turi užsisakyti vietas ekskursijoje, nes jiems reikalinga parūpinti privačiam apsigyvenimui specialius leidimus. Visais kelionės reikalais kreiptis į Aleksandrą Sagienę, tel. 216–442-8674. Iki šiol jau užsiregistravo per 40 asmenų.

Iš Clevelando US AIR lėktuvas 197 išskrenda birželio 20 d., 2:35 val. p.p.

OKTETAS KONCERTUOS LIETUVOJE

Clevelando vyrų okteto vadovas Raimundas Kavaliauskas

Clevelando vyrų oktetas, su maža pertrauka, jau 29 metus koncertuoja laisvojo pasaulio lietuviams. Šis populiarus dainos vienetas, 1959 m. įsteigtas Ryto Babicko, šiais metais yra pakviestas koncertams Lietuvoje ir numato savo koncertinę iškylą pradėti rugsėjo 14 d. Clevelando vyrai, solistė Irena Grigaliūnaitė ir vadovas Raimundas Kavaliauskas numato koncertuoti Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Panevėžyje, Druskininkuose, Alytuje, Klaipėdoje ir Palangoje. Koncertų skaičius arba vietovės gali kiek keistis, bet kvietėjai taip yra užplanavę koncertus minėtose vietose.

Po kiekvieno koncerto numatomi priėmimai bei susitikimai su miestų vadovaujančiais asmenimis.

Šiai išvykai oktetas ruošia

Okteto solistė Irena Grigaliūnaitė

specialią programą, ją papildo naujais kūriniais. Oktete dainuoja: Mečys Aukštuolis, Algirdas Gylys, Valdas Žiedonis, Raimundas Butkus, Paulius Motiejūnas, Romas Zylė, Jonas Muliolis ir Mindaugas Motiejūnas.

Okteto pirmininkas Valdas Žiedonis, iždininkas Raimondas Butkus. Oktetą lydės Ingrida Bublienė, kuri gastrolių metu taip pat supažindins koncertų auditorijas su išeivijos gyvenimu ir veikla.

VILNIAUS ANSAMBLIS CLEVELANDO LIETUVIŲ DIENOSE

LB Clevelando apylinkės valdybą 1989-1990 metų kadencijai sudaro: pirm. Vytautas Brizgys, vicepirm. Algirdas Mišk inis, ižd. Mečys Aukštuolis, švietimo ir kultūros reikalams Pranas Joga, Viktorija Lenkauskaitė – jaunimo reikalams, Marija Mikonienė — socialiniams reikalams, Valdonė Žiedonienė — sporto reikalams, Ada Stungienė – renginių vadovė ir Birutė Vedegienė — specialiems reikalams. LB valdyba tradicinėms Lietuvių dienoms pakvietė tuo metu Šiaurės Amerikoje gastroliuosiantį Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblį, kuris spalio 14 atliks koncertą Clevelando ir apylinkės lietuviams.

„TĖVYNĖS GARSAI"

„Tėvynės garsai" nuo liepos 16, sekmadienio savo dabar turimas pusantros valandos transliacijas per Jėzuitų universiteto radijo stotį FM 88.7, pratęsia dar viena valanda iš viešosios radijo stoties, WCPN FM 90.3 nuo 7 val. iki 8 val. vakaro. Vadinas, pirmą kartą Clevelando lietuvių istorijoje Clevelando ir apylinkių lietuviai turės progą net dvi su puse valandos iš dviejų stočių, skritingu laiku klausytis gražiai redaguojamų programų su tikslia, aktualia informacija bei sumaniai parenkama muzika ir daina.

Jėzuitų universiteto WUJC radijo stotyje transliacijos buvo pradėtos, kai viešoji radijo stotis, išlaikoma bankų, pramonės, prekybos korporacijų, bei privačių asmenų aukomis, pasikeitus radijo stoties vadovybei, panaikino 12 tautybių radijo transliacijas, neva dėl nepakankamai aukšto standarto programų.

Tautybių Radijo sąjunga, protestuodama prieš tokį stoties vadovybės sauvališką, brutalų elgesį, užaliarmavo valdžios rinktus asmenis: senatorių, kongresmanus, Clevelando miesto merą ir kitas viešąsias institucijas, kaip Round Table ir pan., pasisakyta spaudoje ir užvesta byla prieš viešąją radijo stotį. Stotis, matydama, kad bylos negalės laimėti, sutiko leisti grįžti devynioms tautybių programoms, jų tarpe ir lietuvių.

Šioje didelių pastangų byloje svarbų vaidmenį suvaidino Raimundas Kudukis ir „Tėvynės garsų" vedėjas Juozas Stempužis.

V.Rociūnas

ŠEIMOMS KRIKŠČIONIŠKO BENDRAVIMO IR ATGAIVOS DIENA

Pirmadienį, gegužės 29 d., kai Jungtinėse Amerikos valstybėse buvo švenčiama „Memorial Day", į Clevelandą atvyko seselė Ignė Marijošiūtė ir kun. Antanas Saulaitis,SJ, pravesti pokalbius religinėm temom jaunoms lietuvių šeimoms. Apie jų atvykimą lietuviai iš anksto sužinojo žodžiu ir per spaudą dėka Sielovados tarybos jaunų šeimų sekcijos ryšininkės dr. Vitos Aukštuolienės.

Gražioje Clevelando parko gamtoje susirinko keturiolika šeimų su vaikais tarp 11 mėnesių ir 12 metų amžiaus. Dienos programa buvo įvairi ir įdomi. Pradžia — vienuoliktą valandą ryto susipažinimo ratelyje. Susipažinę, dalyviai susiskirstė į dvi grupes: tėvai vienoj, vaikai — kitoj. Tėvų grupei vadovavo ses. Ignė ir užvedė temą: „Krikščionybės esmė — ką Jėzus mums perdavė". Buvo kalbama apie krikščionybės reikšmę, tikslus ir jaunų tėvų pastangas bei rūpesčius auginant vaikus krikščioniškoje dvasioje. Tuo tarpu kun. Saulaitis vaikus kvietė pagalvoti ir pasikalbėti su juo apie Dievą, bažnyčią ir kaip jie gali išreikšti savo krikščionybę pasaulyje. Abejose grupėse pokalbiai vyko paprastoj, spontaniškoj, draugiškoj, idėjų pasidalino formoj. Maždaug kas 45 minutes pravedėjai keitėsi vietomis ir pateikė kitas panašias temas.

Pietų laiku prie ilgų stalų, šiai lietuvių grupei rezervuotame parko namelyje, visi susėdo pavalgyti atskirų šeimų paruoštus ir atvežtus patiekalus. Po to buvo skirtas laikas vaikams paišdykauti, bendrame ratelyje daineles padainuoti, žaidimus žaisti.

Apie antrą valandą po pietų vėl visi suėjo į savo grupes tęsti pokalbius. Dienai baigiantis, seselė Ignė ir kun. Saulaitis kvietė visus atskiruose šeimų rateliuose pasidalinti idėjomis, pageidavimais ir rūpesčiais. Vyrai, žmonos ir vaikai turėjo progą ramioje aplinkoje išreikšti tas mintis, kurioms kasdieniniame, darbais apkrautame gyvenime nėra laiko.

Krikščioniško bendravimo ir atgaivos diena baigėsi visiems sustojus ir kiekvienos šeimos atstovui sukalbėjus trumpą maldelę. Pobūvis buvo pradėtas Lietuvos himnu, o baigtas religine giesme.

Visi dalyviai nuoširdžiai dėkingi pravedėjams už jų laiką, paaukotą jaunoms lietuvių šeimoms. Šiam gražiam tikslui Dievas skyrė gražią saulėtą dieną.

Nijolė Lenkauskaitė-Slotkienė

Century 21 OLSICK & COMPANY 1180 State Street Lemont, Illinois 60439
TURIME DAUG NAMŲ IŠPARDAVIMUI LEMONTO RAJONE. SKAMBINKITE
Business (312) 257-7100 IRENE STANIULIS Residence (312) 257-5446
MILLION DOLLAR REALTOR-ASSOCIATE®

REMKIME TAUTOS FONDĄ

ir padėkime ok. Lietuvai kovoje už jos teises.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI finansuoja Lietuvos laisvinimo darbus, ELTA biuletenių įvairiomis kalbomis leidimą bei Europoje informacijos įstaigų ir radijo bangomis skleidžiamas žinias, kurios neleidžia pasauliui užmiršti apie tikrą padėtį Lietuvoje ir jos brutualią okupaciją.

Prisiminkime LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ pagerbdami artimuosius, įamžindami jų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Aukos, dovanos atleidžiamos nuo federalinų mokesčių, IRS Cert. No. 51-0172223.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073
Woodhaven, N.Y. 11421

Midland Federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki $100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

FSLIC
EQUAL HOUSING LENDER

Pranešame savo draugams ir klijentams:

Šį mėnesį MIDLAND FEDERAL SAVINGS ŠVENČIA SAVO 75 METŲ JUBILIEJŲ! Ši įstaiga ilgus metus patarnavo Brighton Parko, Marquette Parko Chicagoje ir Bridgeview, IL gyventojams.

Prisimindami tuos laikus, kai 1914 m. pradėjome savo darbą kaip „Lietuvos Brolių Paskolos Draugija", 4038 Archer Ave., mes dėkojame jums ir jūsų šeimoms už ilgų metų paramą.

Aplankykite mūsų įstaigas ir švęskite mūsų deimantinę sukaktį kartu! Bus dovanų traukimas ir dovanų veltui mūsų taupytojams. O jei nesate mūsų klijentas, užsukite vis tiek, nors labas pasakyti.

Midland Federal Savings tradicija prasideda su jumis!

Nuoširdžiai jūsų,
Midland Federal Savings & Loan Association Direktorių Taryba, Paul Zogas, pirmininkas

4040 Andrew Ave. 254-4470
2657 West 69th St. 925-7400
8929 S. Harlem 598-9400

CLASSIFIED GUIDE

RE/MAX REALTORS — GREIT PARDUODA
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klijentais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

Century 21 KMIECIK REALTORS 7922 S. PULASKI RD
DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER
284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo patarnavimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

MLS
BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja jūsų namus.
Turėdamas ilgų metų patyrimą, greit ir sąžiningai patarnausiu pirkime bei pardavime. Kreiptis tel. 767-0600 arba 778-3971.
Adresas 6600 S. Pulaski Rd.
One stop Real Estate

„Split-level" namas, 5 dideli mieg. kamb., šeimos kamb., 1½ prausyklos; 2 auto. garažas. Patogi vieta: mokyklos ir parduotuvės galima pasiekti pėsčiomis. $99,900

Erdvus 4 mieg. kamb. namas; 2 vonios kambariai; valgomasis, „Florida" kamb. Gali būti 2-jų butų. Namas senesnis, bet turi daug modernių įrengimų. Istoriniame Lemonte. Tik $94,900.

Century 21 OLSICK & CO., REALTORS
1180 State Street
Lemont, Illinois 60439
(312) 257-7100

HELP WANTED

RESIDENCE INN BY MARRIOTT
Our growing Company offers competitive wages, excellent benefits and growth potential. We are currently offering positions as: Night Auditor (Must speak fluent English), Executive Housekeeper (Must speak fluent English), Suite Attendants, House Persons, Laundry Attendants, Starting at $5.00 per hour.
2001 S. Highland Ave.
Lombard, IL 60148
629-7800, Ext. 2008.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996
10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BAČEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

NAMAS APŽIŪRĖJIMUI
Sekmadienį, liepos 23 d. nuo 1-4 v.p.p.
3535 W. 64 St. — „Octagon" namas; 6 kamb.; 1½ prausyklos pirmame a.; 4 kamb., 2 mieg. antram a. Šildomas rūsys; 2 auto mūrinis garažas. Šoninis įvažiavimas; didelis sklypas; nauja šildymo sistema, stogas ir elektra; aluminio apdaila. Puikiai išlaikytas, švarus; daug priedų. Skambinkite dabar, tel. 436-8600.
No. 510-6618 S. Kedvale. — Tik pravažiuokit, bet netrukdykit! Gražus, mūrinis 3 mieg. namas, 26 metų; 1½ prausyklos pagrind. aukšte; 4 kamb. butas rūsyje; 2 auto. garažas; centr. šaldymas; aluminio apdaila. Puikus pirkinys. Skambinkite dabar!
AR NORITE PARDUOTI?
Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namo įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.
O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100 & 436-8600

FOR SALE
Drive by 6741 W. 59 St. Do not disturb. Call for appointment 586-4076. Delux 3 bdrm. bungalow. Too many extras to list. $115,000.

FOR RENT

Išnuomojamas 1 modernus butas Marquette Parko apylinkėje; I a., 4½ kamb. (2 mieg.). Su šiluma ir oro vėsinimu. Suaugusiems. Skambinti 598-6193

Išnuomojamas 5 kamb. 2 mieg. butas suaugusiems. Tel. 476-8766 arba 436-1202

Išnuomojamas 4 kamb. butas antrame a., 2 mieg., be baldų prieš Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčią. Tik suaugusiems, be gyvuliukų, 350 dol. į mėn. su apšildymu. Skambinti 423-4697

Išnuomojamas 6 kamb. 3 mieg. butas antrame a. Marquette Parke netoli bažnyčios. Skambinti 925-0163

Išnuomojami 2 butai: 3½ labai dideli kamb., 1 mieg. ir 4½ kamb., 2 mieg. Virykla, šaldytuvas, ąžuolinės grindys su kilimais; su šiluma; neseniai išremontuota; galima naudoti skalbimo-džiovinimo mašinas; 375 dol. į mėn. Be gyvuliukų. Tel.: 448-2785 arba 487-1400

We Do DIGITAL CONVERSION
vaizdajuosčių IŠ IR Į PAL, SECAM, NTSC.
Greitas patarnavimas, žemos kainos.
Parduodame 110-120 video, TV ir elektrinius reikmenis
(312) 338-9033
International Export House.
15750 S. HARLEM ORLAND PARK, IL 60462 532-7799
2321 W. DEVON AVE. CHICAGO, IL 60659 312-338-9033

IŠLYDĖJOM MUZIKĄ ZIGMĄ SNARSKĮ

Kiekvienas atsisveikinimas surištas su liūdesiu. Melancholine gaida perpinti tada tampa mūsų žodžiai, akyse sužiba ašaros. Dažnai girdėtas prancūzų priežodis: „išvykti — tai pamažu mirti" taikliai nusako šią nuotaiką.

Šių metų birželio 22 dieną, Putnamo seselių koplyčioje, švelniai giedamų giesmių lydimas, iškeliavo negrįžtamai muzikas, lietuvių chorų vadovas ir dirigentas, našus kompozitorius Zigmas Snarskis. Būdinga, kad į šią kelionę, iš kurios, Šekspyro Hamleto žodžiais, „joks keleivis nesugrįžta", išlydint dinamišką muziką skambėjo ne griausmingieji Verdi „Requiem" garsai, bet švelniai skambantieji seselių balsai, mistišku paprastumu ir melancholija pasakę jam „sudie". Nejučiom galėjom įsivaizduoti, kad tarsi pats Gabriel Fauré, o ne seselė Teresė sėdėjo prie vargonų ir akompanavo savo Mišių nuostabųjį „in paradisum..."

A.a. muz. Zigmas Snarskis

Zigmo Snarskio rankose pastaruosius trejus metus po to, kai jie apsigyveno Putnamo seselių artumoje, Thompson, Conn., nebematėm dirigento lazdelės. Jis, Kauno muzikos konservatorijos auklėtinis, iš Kybartų apylinkės kilęs ir jau pačioje jaunystėje „susirgęs" muzikos meile, turėjo laimės bręsti mūsų žymiųjų kompozitorių vadovybėje. (Viena iš retų relikvijų, kurią jis atsivežė iš Lietuvos ir laikė garbingoje vietoje, buvo jo Kauno konservatorijos studento knygelė su kompozitoriaus V.K. Banaičio parašu). Zigmo Snarskio muzikinio brendimo kreivė plėtėsi ir kerojo. Šiam mūsų muzikui atsivėrė tolimesni muzikos keliai. Šiam energingam kapsui ir Pilviško gimnazijos mokytojui buvo galima muzikalines studijas tęsti Darmstadte, o plačią muzikinę karjerą pradėti Bayreuthe, garsiojo Richardo Wagnerio šešėlyje. Tačiau į tarptautinė muzikos areną jis nenukrypo, o visą savo kūrybinę energiją skyrė ir liko iki mirties ištikimas lietuviškajai giesmei ir dainai.

Atvykęs į Ameriką, tuojau visu jaunatvišku polėkiu įsijungė į muzikinę veiklą. Kennebunkporte tada įsikūrusioje Šv. Antano vardo lietuvių gimnazijoje dėsto muziką, organizuoja tada dar labai retai girdimą skudučių orkestrą. Vėliau, persikėlęs į didelę lietuvių koloniją Worcester, Mass., organizuoja ir vadovauja dideliam mišriam chorui, o po to ypač sėkmingai gastroliavo su savo puikiai išmiklintu vyrų choru. Aišku, kad reikėjo griebtis ir kompozicijos, nes choro repertuaras nuolat teko praturtinti ir paįvairinti. Paliko jis didelį pluoštą kūrinių rankrašty, kurie vėliau pateks į „Alkos" muziejų-archyvą. Worcestery tada gyveno žymusis Lietuvos valstybinės operos solistas bosas Ipolitas Nauragis, kuris buvo nuoširdus Zigmo Snarskio bičiulis, rėmėjas ir patarėjas.

Ateina mums visiems laikas, kada energijos ištekliai pamažu išsenka, aplanko ligos, rankos pavargsta, o mūsų lietuvių didžiosios kolonijos kažkaip nejučiom pradeda tirpti, išsiskirstyti. Tada ir muz. Z. Snarskis padeda dirigento lazdelę. Tačiau jo rankos lieka stiprios. Jis tada nukreipia visą savo likusią energiją į intymų religinį savo minčių bei siekių įkūnijimą medyje. Jis pradeda kurti labai originalų ir mistiškai išraiškingą Nukryžiuotąjį, tuo gal norėdamas išsakyti savo, giliai tikinčio žmogaus „Credo".

Teko stebėti šio projekto vykdymo procesą ir nustebom, pamatę dar iki šiol nepastebėtą Zigmo Snarskio asmenybės klodą — jo autentiškai lietuvišką religingumą, jo ryšį su Kristumi. Darbas liko nepabaigtas, kaip liko darbai ne vieno mums žinomųjų kūrėjų-genijų. Bet buvo palikta dovana testamentas jo sūnums Romui ir Vytautui, kad jie atbaigtų, ką jų tėvas buvo pradėjęs, ką darbščios jų tėvo rankos buvo pradėjusios išgauti iš medžio širdies.

Nuliūdime liko jo žmona Danutė. Jai teks, kaip tai mūsų legendų Eglei, tyliai budėti prie savo sūnų ąžuolų ir laukti susitikimo dienos, kada visai kita, jau perkeista, tikrovė savo akorduose ir vėl juos visus sujungs.

K.V.Č.

ESTIJOS IR LIETUVOS KRIKŠČ. DEMOKRATAI

JŲ KREIPIMASIS Į KD INTERNACIONALĄ

Sveikiname Jūsų garbingą suvažiavimą, pareikšdami ne tik linkėjimą, bet ir viltį, kad sekančiame suvažiavime mes su Jumis būsime kartu ne vien tik savo mintimis, bet ir galėdami jame dalyvauti.

Molotovo-Ribbentropo prieš 50 m. sudarytas paktas su slaptaisiais protokolais yra ne tik skaudžiai vien anuo metu palietęs Suomiją, Estiją, Latviją, Lietuvą, Lenkiją, Rumuniją, bet jis su savo pasekmėmis didžiausiai pasaulio gėdai tebegalioja ir dabar. Mes tebelaukiame ne vien tik jo pasmerkimo, bet ir jo pasekmių visiško likvidavimo: pirmoj eilėj sovietinės okupacijos nutraukimo Pabaltijyje, atkuriant nepriklausomas Estijos, Latvijos ir Lietuvos valstybes. Todėl kreipiamės į Jus, o per Jus ir į viso doro ir teisingojo pasaulio sąžinę padėti mums kovoj už savo valstybių atkūrimą.

Tegul būnie mums leista kreiptis į Jus ir dėl visokeriopos pagalbos mums suteikimo ir nuolatinių ryšių su mumis palaikymo.

Pasirašė Estijos Krikščionių sąjunga: Iits Alte, Illar Hallaste, Kalle Lindi, Joan Marss, Epp Faar.

Lietuvos Krikščionių Demokratų partija: Egidijus Bulota, Jonas Čekuolis, Vidas Dolinskas, Sigitas Luneckas, Alfredas Macijauskas, Edmundas Paulionis ir Viktoras Petkus.

MOKYTOJAI 350,000 DOL.

Premijas skirianti McArthur Fellows Program porai Chicagos kultūros darbuotojų paskyrė dovanas, įvertinant jų pasiaukojimą ir sėkmingą darbą. Vivian Daley, 60 m., gavo 355,000 dol. Ji Chicagoje mokytojavo 33 metus. Paskutinus 18 m. dirbo Chicagos universiteto pavyzdinėje laboratorijos mokykloje. Chicagos skulptorius Martin Puryear, 48 m., iš McArthur fondo gauna 295,000 dol. Jis pasižymėjęs modernia skulptūra.

JŪRŲ MUZIEJUS NAVY PIER

Navy Pier patalpose tris mėnesius rytinėje dalyje vyks Laivyno muziejaus paroda, kur bus išstatyta laivų nuotraukos ir kiti su jūromis surišti dalykai, taipgi muziejiniai eksponatai, surišti su imigracija.

Turtų ir grožio garbė yra trapi ir silpna; tik dorybė yra ryški ir amžina.

Salustijus

Jei pats negali laimėti, priversk tą, kuris bėga prieš tave sulaužyti rekordą.

Jan McKeithen

PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.
VALERIJA GRIGOLIENĖ

Jau suėjo penkeri metai, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą Žmoną, Motiną, kurios netekome 1984 m., liepos 23 d.

Nors laikas bėga, bet mes jos niekados negalėsime užmiršti. Lai gailestingas Dievas suteikia jai amžiną ramybę.

Už jos sielą šv. Mišios bus atnašaujamos liepos 23 d., sekmadienį, 10 val. ryto tėvų Jėzuitų koplyčioje, Chicagoje.

Maloniai kviečiame visus — gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už velionės Valerijos sielą.

Nuliūdę **vyras, dukra ir trys sūnūs.**

A.†A.
MARY MARTINKUS DUDĖNAS

Gyveno North Riverside, IL, anksčiau Chicago ir Cicero, IL.

Mirė 1989 m. liepos 19 d., 2:30 val. ryto, sulaukusi 98 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 80 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Anthony Martinkus, marti Helen, anūkai James ir Susan, proanūkai: Wendy, Amy, Jocelyn, Sophie, Lisa Jessica ir kiti giminės.

Velionė buvo našlė a.a. Justino Dudėno ir a.a. Juozapo Martinkaus, Sr. ir motina a.a. Juozapo Martinkaus, Jr.

Priklausė Šv. Kazimiero seserų ir tėvų Marijonų rėmėjams, kaip amžina narė.

Kūnas pašarvotas penktadienį, liepos 21 d. nuo 3 iki 9 v.v. Butkus-Petkus koplyčioje, 1446 S. 50th Ave., Cicero, IL.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, liepos 22 d. Iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėta į Šv. Antano parapijos bažnyčią, Cicero, IL, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **sūnus, marti, anūkai ir proanūkai.**

Laidotuvių direkt. Butkus-Petkus. Tel. 652-1003.

Nuoširdžiai užjaučiame mieląjį STEPĄ, jo broliui, buv. Sibiro kankiniui,

A.†A.
mokyt. JULIUI PAULAUSKUI

mirus.

L. Valst. Liaudininkų s-gos prezidiumas

A.†A.
ELENAI KAČINSKIENEI

mirus, jos vyrui, kolegai LEONUI ir artimiesiems giliausią užuojautą reiškiame ir kartu liūdime

Ona ir Jonas Vengriai

A.†A.
HERTAI MARIJAI VYGANTIENEI

amžinai palikus šį svetimą, bet svetingą kraštą, jos sūnums dr. VYTAUTUI ir dr. MINDAUGUI ir jų šeimoms reiškiame užuojautą ir giliai liūdime.

Stovyklinių laikų bendrakeleiviai:
Gailevičiai ir Gaila su šeima

LIETUVOS VYČIŲ 76-TASIS SEIMAS

Rugpj. 3 d. ketvirtd.
11:30 v.r. šv. Mišios Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje
12:30 v. p.p. Pietūs parapijos salėje.
2:00 p.p. Seimo atidarymas parapijos salėje
6:00 v.v. „Lietuviškos vakaruškos" (tik registruotiems delegatams)
Antano ir Marijos Rudžių ūkyje.

Rugpj. 4 d. penktd.
9:00 v.r. Sesijos
11:00 v.r. šv. Mišios
12:00 val. Priešpiečiai
2:00 v. p.p. Sesijos
8 v.v. Kultūros vakaras (svečiai kviečiami)
Holiday Inn
Countryside — LaGrange
6201 Joliet Rd. — Rte. 55 & LaGrange Rd.

Rugpj. 5 d. šeštd.
8:30 v.r. šv. Mišios
9:30 v.r. Sesijos
12:00 val. Pietūs
1:00 v. p.p. Sesijos
Holiday Inn
Countryside — LaGrange
6:30 v.v. Iškilminga vakarienė Martinique restorane, Evergreen Park, IL.
Į vakarienę svečiai kviečiami; bilietai gaunami: **Patria, Vaznelio parduotuvėse ir pas Julią Zakarką, tel. 434-7785**

Rugpj. 6 d. sekmd.
10:30 v. r. šv. Mišios Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje Po mišių — bendra seimo fotografija prie Marijos Aukšt. mokyklos.
1:00 v. p.p. Seimo uždarymas ir pietūs Holiday Inn — Countryside, LaGrange

Vyčių Seimą globoja Chicagos Marquette Parko #112 kuopa

GAIDAS—DAIMID
EUDEIKIS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS
2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003
Sally **Donald M., Jr.**

VANCE
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
DIREKTORIAI
1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

Pradedant 1988 m. liepos 2 d., kas šeštadienį 8:40 iki 10 v.v.
per WPNA (buv. WOPA stotis) 1490 AM
Žemė L
„Nauja radijo laida šiuolaikiniam lietuviui" lietuvių bei anglų kalbomis
Muzika - sveikata - moterų pasaulis - sportas - literatūra - kinas - satyra
Labanaktis, vaikučiai
„Pasakų pasaulis mažamečiams lietuviukams"
8:30 v.v. iki 8:40 v.v.
Alliance Communications, Inc.
408 South Oak Park Avenue, Oak Park, IL 60302
tel. nr. 848-8980

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5½%
Paid and Compounded Quarterly
HOME see us for financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME
INSURED
Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL 60608
Peter Kazanauskas, Prs. Tel.: 847-7747
Hours: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

APLINK MUS

x **Irena ir dr. Leonas Kriaučeliūnai** pirmieji paėmė bilietus į „Draugo" banketą, kuris bus rugsėjo 24 d., sekmadienį, Martinique restorano pokylių salėje. Bilietus jau platina „Draugo" renginių komitetas ir pavieniai rėmėjai.

x **Birutė Juodvalkienė,** viena iš Racine delikatesų savininkų, pažadėjo iškepti „Draugo" gegužinei kugelį su visais skanumynais. Gegužinė bus liepos 30 d., sekmadienį. Prasidės šv. Mišiomis 12 val. Marijonų koplyčioje. „Draugo" administracijoje tą dieną galės užsimokėti prenumeratas ir įsigyti knygų ir tautinių dirbinių.

x **Nauji lietuvių politinės veiklos metodai** bus pateikti svarstymams Lietuvių Fronto bičiulių studijų ir poilsio savaitėje Dainavoje rugpjūčio 18 dieną. Referuos jauni lietuviai profesionalai, dirbą politinį darbą Washingtone. Studijų savaitė prasidės rugpjūčio 13 d.

x **J. Racys,** Chicago, Ill., Marija Pauglys, Melrose Park, Ill., Julia Adas, St. Petersburg Beach, Fla., „Draugo" garbės prenumeratoriai, pratęsdami prenumeratą, kiekvienas paremė „Draugą" po 20 dol. auka. Labai dėkojame.

x **Halina Dilys,** M. Krisčiukaitis, Juozas Jurkus, Liuda Rauba, Zigmantas Mockus, Jonas Krisčiūnas, Br. Rakauskas, Ignasia Bumelis, V. Degutis, Vyt. Kacienas, Juozas Genčius, Irena Šilingas, Emilija Trimakas, E. Kved , Bronė Pridotkas atsiuntė po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių ir pratęsė prenumeratą vieneriems metams. Labai dėkojame.

x **Stanislova Griténas,** Melrose Park, Ill., Alfonse Alkas, Tampa, Fla., Emilija Meškauskas, Chicago, Ill., P. Venckus, Sudbury, Ont., Kanada, Julius Nesavas, Detroit, Mich., Mary Achenbach, Waterbury, Conn., „Draugo" garbės prenumeratoriai, rėmėjai, su prenumeratos pratęsimo mokesčiu atsiuntė po 20 dol. dienraščio paramai ir po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuoširdus ačiū.

x **L.S.T. Korp! Neo Lithuania** kviečia visą visuomenę dalyvauti laivo kelionėje ant Michigan ežero liepos 23 d. nuo 1 iki 4 val. p.p. Tuo pačiu metu vyks Chicagos „Air Show". Visos vaišės bus parūpintos tai tik reikia atsivežti gerą nuotaiką ir nuo saulės tepalų. Dėl tolimesnių detalių skambinkite vakarais Rasai Plioplytei **737-4173** arba skambinti Dariui Balzarui **776-4975.**

(sk)

x **Norman Burstein,** žinomas kailininkas, parduoda kailinius su didele nuolaida lietuviams. Skambinti vakarais: **677-8489.**

(sk)

x **Kargo visą laiką siunčiame į Vilnių** arba į Maskvą praneša **Romas Pukštys. Transpak, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629, 1-312-436-7772.**

(sk)

x **Vaistinė,** 71 ir Rockwell, ieško lietuviškai ir angliškai kalbančio-čios farmacisto-ės dirbti dalinį laiką ir būti atsakingam už farmaceutinių vaistų skyrių. Kreiptis angliškai į **Ruth Barbaro 737-2450.**

(sk)

x **Kun. Ričardas Repšys,** šiuo metu esąs kapelionas Dainavoje, laikys šv. Mišias ir pasakys atitinkamą pamokslą Marijonų koplyčioje, pradedant „Draugo" gegužinę liepos 30 d. Šv. Mišios bus 12 val.

x **Rašytoja Danutė Bindokienė,** knygos „Lietuvių papročiai ir tradicijos išeivijoje" autorė, dalyvaus mokytojų, tėvų ir jaunimo savaitėje Dainavoje ir kalbės apie naujai išleistą knygą. Stovykla bus rugpjūčio 6-13 dienomis.

x **Bronė ir Stasys Prakapai** iš Toronto lankėsi „Draugo" administracijoje ir įsigijo sau ir platinimui daug lietuviškų knygų. Jie papasakojo apie lietvių gyvenimą ir veiklą Kanadoje. Taip pat „Drauge" buvo iš Hamiltono Julija Kamaitinė, kuri įsigijo tautinių dirbinių ir knygų.

x **Ona Norvilienė,** prityrusi vaišių šeimininkė, talkininkaus „Draugo" gegužinėje, kuri bus liepos 30 d. Taip pat pietų paruošime talkininkaus ir kitos renginių komiteto narės.

x **Anthony Simenas** iš Oak Lawn neseniai buvo išvykęs į San Diego savo bendrovės reikalais. Jis yra specialus agentas Boulevard Manor distrikto raštinės, 6520 Joliet Rd., Countryside.

x **Bronė Pakštas,** Adolfas Butkus, Maria Prunskis-Coleman, Veronika Stanaitis, Eug. Slivinskas, Alf. Blekys, Kazė Biknevičius, Vanda Žymonas, Maria Jasiunas, S. Grigaliūnas atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių ir pratęsė prenumeratą vieneriems metams. Labai dėkojame.

x **Dr. Algis Norvilas,** dr. J. B. Dičpinigaitis, Stasė Levanas, A. Vaičekauskas, Pranas Ulevičius, Jonas Narijauskas, Julius Rimkūnas, Casimira Jankauskas, Morta Kuncienė, Pranas Litvinskas, Sofija Šimkienė, Kazys Jakštas, V. Banevičius, kiekvienas pratęsdamas prenumeratą, pridėjo po 10 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai dėkojame.

x **Vladas Garbenis,** Mikolina Vilutis, J. Gabriusevičius, Vladas Jomantas, E. Čižinauskas, A. Zubrys, J. Staugas, Nina Noris, Jonas Lietuvninkas, John Krumplys pratęsė prenumeratą ir kiekvienas pridėjo po 10 dol. auką. Labai dėkojame.

x **Albinas Kurkulis,** akcijų brokeris, dirbąs su **Rodman & Renshaw, Inc.,** patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite **977-7916.**

(sk)

x **Video, stereo, siuvimo mašinas ir vaistus** siunčiame į Lietuvą. Prekes pristatome per UPS į kitus JAV miestus. Sudaromi iškvietimai, siunčiame kargo. **Romas-Pukštys,Transpak, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629.** Darbo valandos: **12-6 v. p.p. kasdien, arba susitarus. Tel.312-436-7772, namų 312-430-4145.**

(sk)

x **Greit parduodu** vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX FIRST, Rimas Stankus,** tel. **361-5950** arba **636-6169.**

(sk)

x **Lietuvių kelionė laivu** po Karibų salas gruodžio 11-18 d. Kaina nuo 894 dol. vienam asmeniui įskaitant oro susisiekimą. Kreiptis: **Birutė Zalatorienė, Travel Advisers, Inc., 1515 N. Harlem, Oak Park, IL 60302, tel. 312-524-2244.**

(sk)

x **Prel. Juozas Prunskis** parašė „Chicago Sun-Times" dienraščiui laišką, primindamas, kad prezidento Bush vizitas Lenkijoje ir Vengrijoje yra pavergtiesiems padrąsinimas, bet to padrąsinimo reikia taip pat Lietuvai, Latvijai, Estijai, Ukrainai ir Azijos Sovietų Sąjungos pavergtoms tautoms. Laiškas išspausdintas liepos 20 laidoje.

x **Antanas Kevėža** vadovaus Dariaus ir Girėno prisiminimui ir mūsų transatlantinių burininkų pagerbimui Alvudo pažmonyje Lietuvio sodyboje šį sekmadienį nuo 2 v. p.p. Dalyvauja kun. J. Juozevičius. Apie maistu gydymą sklerozės praneša gail. sesuo Elena Peržinskienė. Gydytojas atsako į sveikatos reikalų klausimus. Kraujospūdis matuojamas. Kraujo tyrimui lapeliai išduodami ir tokio tyrimo duomenys aiškinami. Cirkas — video filmas. Alvudo gėrybėmis pasivaišinimas. Visi laukiami. Visiems įėjimas laisvas.

x **Br. Zeikus, Juozas ir Rasa Juškai,** Alfonsas Skiparis, Juzė Plioplienė, L. Mikolajūnas, V. ir G. Juodgudis, M. Ostrauskas, V. Dėdinas, J. Kubilius, Rūta Venclovas, J. Gumbaragis, Antanas Seperys pratęsė prenumeratą ir kiekvienas paaukojo po 10 dol. Labai ačiū.

x **Kun. K. C. Žalalis,** Dovydas Pleškys, Remigijus Belžinskas, Bronė Venckus, A. Šuopienė, Paul ir Donna Laniauskas, E. Žebrauskas, Stasys Bartkus, V. Šoliūnas, R. Stočkus, Andrius Bridžius su prenuemratos pratęsimo mokesčiu atsiuntė po 10 dol. aukų. Labai dėkojame.

x **Jonas Guobužis,** Alfonsas Tamošiūnas, Jonas Jokubka, Petras Čerkauskas, Antanas Kriščiūnas, Antanas Malinauskas, Julius Balutis, Juozas Nalis, Klemensas Martinkus, Genė Vosylius lankėsi „Drauge", pratęsė prenumeratą ir kiekvienas paaukojo po 10 dol. dienraščio stiprinimui. Labai dėkojame.

x **Marius Sayus,** Warren, Mich., lietuviškos knygos klubo narys paaukojo 9.45 dol. lietuviškos knygos palaikymui. Labai dėkojame.

x **Jonas Savickas,** Burbank, Cal., atsiuntė dienraščio paramai 25 dol. ir kartu pridėjo savo kūrybos. Nuoširdus ačiū.

x **Joseph Šalkauskas,** Waukegan, Ill., pratęsė prenumeratą, pridėjo 20 dol. auką dienraščiui, o anksčiau buvo atsiuntęs 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių, palinkėjo gerų ir darbingų 1989 metų. J. Šalkauską skelbiame garbės prenumeratorium, o už aukas labai dėkojame.

x **Dana Domarkas,** Zuzana Brenčius, Vladas Mačiukas, D. Varnas, Izabelė Šaulys, A. Pašukonis, J. B. Televičius, Jonas Kasperaitis, Marija Arcišauskas už kalėdines korteles ir kalendorių, pratęsdami prenumeratą, pridėjo po 10 dol. aukų. Labai dėkojame.

x **Albinas Slivinskas,** A. Nasutavičius, J. G. Kazlauskas, Balys Samaška, Balys Slonskis, R. J. Nakas, B. Stočkus, Petras Putrius, Vytautas Strikas, A. Žilinskas, J. Veselka, Natalia Išganaitis, M. Baltrimas, Faustas Rajeckas, pratęsdami „Draugo" prenumeratą, atsiuntė po 10 dol. aukų. Labai dėkojame.

x **Vytautas Čižauskas,** Detroit, Mich., „Draugo" knygų platintojas, atsiuntė mokestį už tris prenumeratas, o nuo savęs pridėjo 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuoširdus ačiū.

Krikščioniško bendravimo ir atgaivos dienos Clevelande dalyviai.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

VASARAI ARTĖJANT

Šešioliktos Poezijos dienos jau praeity. Kaip ir daugelį kartų Poezijos dienas globojo Jaunimo centro Moterų klubas su pirmininke S. Endrijoniene priešaky. Rengimo naštą — tartis su menininkais, sustatyti programą - nešė ant savo pečių Antro kaimo prievaizda Alg. T. Antanaitis ir rašytojas Kazys Bradūnas.

Penktadienio vakarą buvo prisimintas Kristijonas Donelaitis, apie kurį įdomiai kalbėjo prof. Br. Vaškelis. K. Donelaičio kūrybos fragmentus skaitė antrakaimiečiai Vida Gilvydienė, Alida Vitaitė, Alg. T. Antanaitis ir Julius Lintakas. Po trumpos pertraukos nuskambėjo Ritos Markelytės-Dagienės dainos ir K. Bradūno eilėraščiai.

Šeštadienio vakarą savo poeziją skaitė Ramutė Skučaitė, iš Kauno atvykusi, Liūnė Sutema ir Julija Švabaitė. Antroj vakaro daly V. Gilvydienė, A. Vitaitė ir Alg. T. Antanaitis deklamavo Antano Miškinio Sibiro poeziją. Abu vakarus menininkai buvo apdovanoti gėlėmis. Vaišes abu vakarus ruošė Jaunimo centro Moterų klubas: S. Plenienė, J. Daunorienė, J. Ivašauskienė, D. Kurauskienė, B. Razminienė, M. Salikliené ir kitos.

Baigiamąjį žodį tarė Jaunimo centro Moterų klubo pirmininkė S. Endrijonienė, padėkodama rengėjams Alg. T. Antanaičiui ir K. Bradūnui, kurie taip pat atliko programos dalį, programos atlikėjams prof. Broniui Vaškeliui, Vidai Gilvydienei, Alidai Vitaitei, Juliui Lintakui ir solistei bei poetams Ritai Markelytei-Dagienei, Ramutei Skučaitei, Liūnei Sutemai ir Julijai Švabaitei bei Moterų klubo narėms. Tuo pačiu S. Endrijonienė kvietė visus dalyvauti ir ateinančių metų Poezijos dienose. Sezono užbaigimui Jaunimo centro Moterų klubo nares O Siliūnienė pakvietė birželio 6 d. į savo sodelį gegužinei. Atrodė, kad tuo metu veikla ir baigėsi ir vėl aktyviau pajudėsim jau po Darbo dienos savaitgalio. Tačiau, kaip toj patarlėj, „žmogus šaudo, Dievas kulkas gaudo", kaip ten bebūtų, planai keitėsi. Ir birželio 2 d. kun. Ant. Saulaičio skaidrių vakaronėj Jaunimo centro Moterų klubas vėl talkino. Skaidrėse buvo matomos įvairios Lietuvos vietos, skautų atsikūrimas, buriuotojų išleistuvės. Liepos pradžioj teko atsisveikinti su nare Juze Prenckiene, kuri buvo uoli visų darbų talkininkė, o dabar iškeliavo į Amžinuosius Poilsio namus.

Liepos 14 d. buvo suruošta vakaronė su kun. Alfonsu Svarinsku, kurį prieš porą savaičių girdėjom kalbant Jaunimo centro didžiojoj salėj. Netilpo tada žmonės salėj, netilpo ir dabar kavinėj. Vakaronę labai punktualiai pradėjo S. Endrijonienė, kuri trumpai pristatė to vakaro kalbėtoją ir kurį susirinkusieji pagerbė atsistojimu ir ilgu plojimu. Kun. Alf. Svarinską reikia girdėti šnekant, aprašyti yra sunku. Vargo ir kančios kelias perpintas humoru ir nepalaužiama energija, kuri, turbūt ir mirusius nuvestų tuo keliu, kuriuo ir pats kunigas eina.

Lyg tarp kitko pasakyta, „na, tai pasėdėjau" arba „ir vėl teks pasėdėti" ar „man besėdint" atrodo, kas čia tokio — atėjau į svečius, pasėdėjau ant sofos ir galiu toliau eiti lyg niekur nieko, ir tik užlūžtantis balsas ir perėjimas į kitą temą rodė, kad „pasėdėjimai" po 6 ar 10 metų buvo fiziškai ir dvasiškai labai sunkūs. Kun. Alf. Svarinsko žodžiais tariant, Lietuvos atgimimas prasidėjo daug anksčiau negu 1988 metais. Kartais daugiau, kartais mažiau pasireikšdavo, kartais atrodė, kad visai nurimdavo. Atgimimo puoselėtojai ir tos dvasios palaikytojai yra lietuvės motinos, pradžios mokyklos mokytojai ir kunigai. Dar daug kalbėjo kun. Alf. Svarinskas apie padėtį Lietuvoje, Sąjūdį, jo paties ateities užsimojimus, apie tai,kad tegul kiekvienas dirba Lietuvos gerovei, kad kerštauti nevalia, bet ir užmiršti negalima to,kas buvo, kad malda yra didelis ginklas ir padeda žmogui išlikti žmogumi. Paminėjo, kad Lietuvoj yra įsikūrusi Eucharistijos gelbėtojų grupė, kuri dvi dienas per savaitę gyvena tik duona ir vandeniu kalbėdami rožančių ir, apžvelgęs visą apkūnią audienciją kavinėj, pridėjo, kad ir išeivijos lietuviams šis receptas būtų visai ne pro šalį, juo labiau, kad visi nori suplonėti ir dietos nieko nepadeda. Tai pradžiai užtektų ir vienos dienos tokio pasninko ir maldos, tai būtų ir Dievui garbė, ir tautai nauda, ir jums patiems į sveikatą — baigė šyptelėjęs kun. Alf. Svarinskas.

Nežiūrint kunigo gero recepto, vaišių stalas labai greitai tuštėjo ir, matyt, daugumas galvojo, kad tą receptą įgyvendinti galima pradėti ir nuo pirmadienio, nebūtinai nuo penktadienio vakaro.

Jaunimo centro Moterų klubo narės, suruošusios vaišes, išsiskirstė užpelnytoms vasaros atostogoms su mintimi po Darbo dienos vėl pradėti darbą, o dabar tegul vasara būna graži ir maloni, nes poilsis visoms reikalingas.

Al. Likanderienė

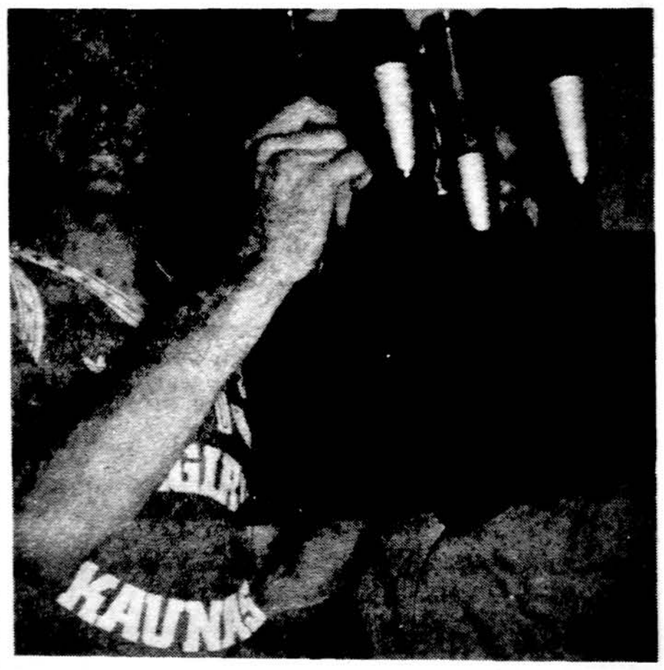

Valdas Chomičius, Kauno „Žalgirio" krepšinio komandos kapitonas po laimėtų rungtynių priima komandos iškovotą taurę.

Marija Krauchunienė sako kalbą St. Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus ąžuolo sodinimo proga.
Nuotr. J. Tamulaičio

CHICAGOS ŽINIOS

POLICIJOS ATLYGINIMAI

Sudaryta nauja ketverių metų sutartis su Chicagos policijos unija. Gaus atlyginimo pakėlimą, trumpiau reikės laukti paaukštinimų, greitesnis lengvatų išsitarnavimas, bet reikėjo daryti nuolaidų nuo šeimos mediciniško aprūpinimo.

TELEFONŲ PAGERINIMAI

Chicagoje nuo rugsėjo 1 d. bus įvedami nauji telefonų pagerinimai. Bus galima užblokuoti, kad iš kai kurių numerių negalėtų pašaukti. Bus galima paspaudus mygtuką gauti šaukėją, kurio šaukimas jau buvo sustojęs skambėti. Bus galima turėti trejopą skirtingą telefono skambėjimą, kai kas nors šaukia.

BAPTISTAI MARQUETTE PARKE

Manor pastato priešakinėj patalpoj Marquette Parke baptistai atidarė savo pamaldų vietą — bažnytėlę, 2525 W. 71 St. Aplinkui krautuvės ir tavernos. Miesto zona čia pastatyta prekybai. Keliami balsai, kad miesto taisyklės neleidžia čia statyti bažnyčių.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.